

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

PLENAIRE VERGADERING

HANDELINGEN 38

VERGADERING VAN MAANDAG 6 MEI 1996

BELEIDSBRIEF HUISVESTINGSBELEID

BELEIDSBRIEF VLAANDEREN STUREN - LOKAAL BESTUREN

Inhoud

Nr. 38

Maandag 6 mei 1996

Blz.

Berichten van verhindering

1975

Beleidsbrief Huisvestingsbeleid. Een leefbaar Vlaanderen, waar het goed is om wonen. Beleidsprioriteiten 1995-1999

– 144 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Debat

1975

Sprekers : de heren Francis Vermeiren, Herman De Loor, Etienne Van Vaerenbergh, mevrouw Veerle Heeren, de heer André Denys, mevrouw Vera Dua, de heer Christian Verougstraete en minister Leo Peeters

Beleidsbrief Vlaanderen sturen - Lokaal besturen. Samen met alle lokale partners werken aan een beter Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1995-1999

– 159 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Debat

1992

Sprekers : de heren Julien Demeulenaere, Marcel Logist, Frank Creyelman, Etienne Van Vaerenbergh, André Denys, Francis Vermeiren, Mark Van der Poorten, Marc Van Peel, Luk Van Nieuwenhuysen en minister Leo Peeters

Regeling van de werkzaamheden

2007

VOORZITTER : De heer Herman Suykerbuyk, onder-voorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.02 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Norbert De Batselier, Nelly Maes : gezondheidsredenen ;

Herman De Reuse, Patrick Hostekint, Felix Strackx, Kris Van Dijck, André Van Nieuwkerke : ambtsverplichtingen.

BELEIDSBRIEF Huisvestingsbeleid. Een leefbaar Vlaanderen, waar het goed is om wonen. Beleidsprioriteiten 1995-1999

– 144 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Debat

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de Beleidsbrief Huisvestingsbeleid. Een leefbaar Vlaanderen, waar het goed is om wonen. Beleidsprioriteiten 1995-1999.

Het debat is geopend.

Gelet op het feit dat de verslaggevers afwezig zijn, heeft de heer Vermeiren het woord.

De heer Francis Vermeiren (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het kan niet worden betwist dat in het kader van een grotere Vlaamse autonomie, het huisvestingsbeleid een voorname rol moet spelen. Dit is zeker geen onbetreden terrein, want sedert ruim 15 jaar worden op het vlak van huisvesting een aantal Vlaamse accenten gelegd. Uit onderzoek weten we hoe het is gesteld met het woningenbestand in Vlaanderen. Op basis van die gegevens weten we ook wat is vereist om verbeteringen aan te brengen.

Aangezien deze gegevens over de woonkwaliteit pas eind 1995 wereldkundig werden gemaakt, is het wellicht te vroeg om nu al definitieve conclusies te trekken of met beleidsmaatregelen uit te pakken. Toch heeft de minister blijkbaar al enkele conclusies getrokken. Hij stelt onder meer dat het overgrote deel van de slechte woningen tot de private huurmarkt behoren. Ook leert de minister ons dat het gedeelte van het gemiddeld gezinsinkomen dat jaarlijks aan huisvesting wordt uitgegeven, sterk is gestegen. Hij koppelt daaraan de bedenking, en ik citeer : de prijzen van zowel bouwgronden, koopwoningen als nieuwbouwwoningen en de huurprijzen zijn de laatste tien jaar sterker gestegen dan de index der consumptieprijzen. Einde citaat.

Ik wil hier bij wijze van voorbeeld de aandacht vestigen op het feit dat in mijn streek sommige plannen 25 jaar na hun ontstaan nog steeds niet zijn gerealiseerd. Daarmee wil ik enkel wijzen op de contradictie tussen de stelling in de beleidsbrief en het feit dat aan honderden woningen de voorbije vijftig jaar niets meer is verbeterd. Misschien had de minister er kunnen aan toevoegen dat ruim 55 procent van de huizen van slechte kwaliteit worden bewoond door de eigenaars zelf. Deze vaststelling, gekoppeld aan deze vermeld in de Beleidsbrief, wijst in één richting. Enerzijds daalt de koopkracht ten gevolge van de hogere fiscaliteit en sociale lasten. Anderzijds is er een schaarste aan beschikbare bouwgronden en een verminderde interesse voor de woningbouw bij de privé investeerders – om redenen die voldoende gekend zijn.

Vermeiren

De problematiek waarmee wij thans in Vlaanderen worden geconfronteerd, heeft alles te maken met de toeneemende verpaupering van de grote en middelgrote agglomeraties. Dat verklaart waarom bepaalde bevolkingsgroepen zich terwille van hun verzuchtingen inzake wooncomfort in de randgebieden hebben gevestigd. Alleen de minder bemiddelden zijn achtergebleven.

De bevoegde instanties waren hiervoor de jongste jaren niet blind. De reeds ter beschikking gestelde middelen om de zogenaamde inbreidingsprojecten in kansarme buurten van de grond te doen komen, zijn zeker een stap in de goede richting. Toch meen ik dat we niet kunnen wachten op onderzoeksresultaten.

Waarom zouden we geen gebruik maken van een idee dat reeds in Nederland zijn degelijkheid heeft bewezen ? We kennen reeds de maaltijdcheque. Er wordt ook over dienstencheques gesproken. Waarom wordt er niet uitgekapt met de huurcheque – of misschien beter gezegd : met de gemoduleerde huurcheque ?

Met het oog op een evenwicht op de woningmarkt moeten de investeerders in woonhuizen op een goed rendement voor hun investering kunnen rekenen, maar tegelijkertijd moeten de huizen voor de huurders betaalbaar zijn. Een essentiële voorwaarde om een voldoende rendement te bereiken, is het vrijlaten van de prijzen. Sommigen delen deze opvatting niet, maar toch is daarbij voor de overheid een geschikte rol weggelegd. In het stelsel van de huurcheque zou de huurder van de overheid een cheque ontvangen, indien het huurgeld boven een bepaald percentage van zijn netto-inkomen ligt. Deze som zou worden berekend als een percentage – bijvoorbeeld tachtig percent – van het verschil tussen de huurprijs en een bepaald percentage – bijvoorbeeld twintig percent – van het netto-gezinsinkomen. De verhuurder zou een aanvaardbare vraagprijs ontvangen en voor de huurder zou de kost worden vermindert.

Het systeem van de gemoduleerde huurcheque is marktconform. Het laat toe dat de markt zelf het probleem van het vraagoverschot oplost. Als de verhuurder het gewenste rendement krijgt, zal hij geneigd zijn om te investeren in de bouw of verbouwing van huurwoningen. Het aanbod van woonhuizen zal op termijn toenemen en het vraagoverschot zal afnemen. De huurprijzen zullen dalen en het bedrag van de huurcheques zal bijgevolg afnemen.

Er waren de laatste jaren genoeg initiatieven. Niet alle initiatieven sorteerden echter het gewenste effect. De minister erkent dat in zijn beleidsbrief. Elk nieuw systeem, hoe goed het ook is bedoeld, blijkt bij concrete toepassing een aantal euvels te vertonen. Het beleid moet aanpassingen voorzien en met nieuwe initiatieven uitpakken. Het

falen van vroegere ideeën ligt aan het feit dat in het verleden weinig of geen gegevens beschikbaar waren over de woningmarkt en de behoeften van de bevolking op het vlak van de huisvesting. We zijn blij dat er nu aandacht wordt besteed aan wetenschappelijk onderzoek. De minister wijst de volgende topprioriteiten aan : een woonbehoeftestudie, een onderzoek naar de doelgroepen van het woonbeleid, een onderzoek naar de kwaliteit en de omvang van de leegstand en een onderzoek naar de kwaliteit van de bewoonde woningen. Voor dit laatste wil ik verwijzen naar de resultaten van de tienjaarlijkse volkstelling, die nuttige aanwijzingen bevat.

Waarom gebeurde dit niet eerder ? Men kan geen doeltreffend beleid opzetten zonder te beschikken over basisgegevens. Zo ontstond het Domus Flandria initiatief, een urgentieprogramma voor de bouw van 10.000 sociale woningen, zonder voorafgaand behoeftenonderzoek. In het tijdschrift van de Vereniging van Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen stond te lezen en ik citeer : we vragen niet liever dan dat er activiteit zou ontplooid worden op het terrein van de sociale woningbouw. Veel te veel werden in het verleden door allerlei instanties projecten die klaar waren naar achteren geschoven, bevoogd, van de kaart geveegd, tot er niets meer van overbleef. Einde citaat. En ook hier verwijs ik naar verschillende regio's en projecten, die zeer veel geld hebben gekost en door verschillende omstandigheden nooit werden gerealiseerd. Sommige daarvan worden nu gerealiseerd, maar zijn volledig achterhaald. Ik citeer verder : zodanig dat wij, dus de Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen, niet meer geloofden dat voor Vlaanderen sociale woningbouw urgent was. We hopen dat de volgende jaren zal bewezen worden dat die sociale woningbouw wel urgent is, dat iedereen aan zijn trekken zal komen, ook die gemeenten die hun noden niet helemaal kunnen oplossen door inbreiding en vernieuwbouw. Einde citaat.

Er is inderdaad dringend samenspraak nodig met de gemeenten. Laat ons toe te betwijfelen dat de gemeenten vanuit de Vlaamse regering als echte partners worden behandeld. Hoewel we positief staan tegenover de planning van het woonbeleid die zal worden ingeschreven in de Vlaamse Wooncode, en ook kunnen instemmen met een gemeentelijk woonplan dat de krachtlijnen van het gemeentelijk woonbeleid bevat, samen met de afbakening van de woonvernieuwingsgebieden en de woningbouwgebieden, menen we toch dat een bevoogding door de hogere overheid moet worden vermeden. Wie anders dan het plaatselijk bestuur kan met kennis van zaken de lokale noden inschatten en deze naar behoren invullen ?

Dat de gemeente een volwaardige partner wordt bij het invullen van het woongebied is nuttig, maar wordt er niet te veel verwacht van de gemeenten ? Wordt de gemeentelijke administratie, die – moet ik er aan herinneren –

Vermeiren

reeds zeer zwaar belast is, niet verder overstelpt met een toenemende administratieve rompslomp ?

Wat wordt er eigenlijk van de gemeenten verwacht ? We hebben hierover een lange discussie gevoerd in de commissie. Ik wil hierbij herinneren aan het antwoord van de minister en de tekst van de beleidsbrief. Wordt er inderdaad te veel verwacht ? Wordt er verwacht dat de gemeenten – weliswaar op vrijwillige basis – een gemeentelijk woonplan opstellen, een gemeentelijke woonambtenaar aanstellen of een woondienst oprichten ? Een nieuwe administratieve kracht dus, in een woondienst die zijn eigen leven gaat leiden, waarbij we allen weten wat dit betekent. Nu reeds wordt in de beleidsbrief hun opdracht uitgestippeld.

Maar er is meer. Eens te meer wordt aan gemeenten die bepaalde voorwaarden vervullen, de mogelijkheid voorgespiegeld om subsidies te verkrijgen, uiteraard binnen de budgettaire beperkingen. Welke die voorwaarden zijn wordt in de beleidsbrief aangegeven.

Ik wil hier even bij stilstaan : een woondienst oprichten of een gemeentelijk woonambtenaar aanstellen ; een gemeentelijke woonraad hebben ; een gemeentelijk woonplan opstellen ; het bijhouden van een permanente inventaris van de leegstand der ongeschikte woningen en de onbebouwde percelen ; een jaarverslag opstellen. Heeft men eigenlijk wel een idee wat dit alles omvat, welke administratie op de been moet worden gebracht om aan al deze voorwaarden te voldoen ? Vervolgens – na het vervullen van al die voorwaarden – wil het Vlaams Gewest wel overwegen om, binnen de budgettaire beperkingen, met geld over de brug te komen.

Mijnheer de minister, welk percentage van de onkosten die door deze – nu nog op vrijwillige basis opgerichte – woondienst en woonambtenaar worden gecreëerd, zal door het Vlaams Gewest worden betaald ? Hoe lang zullen deze subsidies blijven bestaan ; tot een ander, nieuw Vlaams minister van Begroting het mes zet in de subsidies ? Ik verwijs in dit verband slechts naar de tientallen voorbeelden die we hebben. Over alle partij- en ideologische grenzen heen hebben ministers op een bepaald ogenblik beslissingen genomen, hebben ze decreten doen goedkeuren en de gemeenten – weliswaar middels subsidies – tot het nemen van initiatieven aangespoord. Maar als puntje bij paaltje kwam stelde men vast dat die subsidies werden ingetrokken om budgettaire redenen. De door de minister als hogere overheid opgelegde directieven bleven echter bestaan. Dat is één van de redenen waarom vandaag zoveel gemeenten met budgettaire moeilijkheden kampen.

Ik zou dus de aandacht willen vestigen op het feit dat wat nu nog vrijwillig gebeurt, spoedig bij decreet dreigt te

worden opgelegd. In feite zullen deze diensten een nieuwe begrotingspost doen ontstaan en zal de rekening aan de Vlaamse of gemeentelijke belastingbetaler worden gepresenteerd. Zij dreigen er een kater aan over te houden. Elke minister heeft ergens een beleidsidee dat hij ons tracht op te dringen. De beleidsbrief leert ons ook dat de huidige minister van Huisvesting met nog meer ideeën rondloopt. Gelukkig maar, zou ik zo zeggen, mijnheer de minister.

Als instrumenten van het woonbeleid hanteert hij ook nog het recht van voorkoop, de tijdelijke opeising van woningen voor dringende behoeften en de onteigening van woningen die langdurig leegstaan of dreigen te verkrotten.

Mijnheer de minister, wees voorzichtig met te dirigistische maatregelen die geen rekening houden met het eigendomsrecht. Is de hele Vlaamse regering het hiermee eens ? Wat zal er gebeuren indien de betrokken eigenaars een rechtsgeding inspannen en de Vlaamse regering tot schadeloosstelling wordt veroordeeld ?

Over de noodzaak aan renovatie van een gedeelte van het woningenbestand in Vlaanderen zal iedereen het wel eens zijn. Dat niet overal de middelen aanwezig zijn om resultaten te bereiken is een ander gegeven.

De studie die is uitgevoerd met betrekking tot de kwaliteit van de woningen toont aan dat vooral in drie provincies bijzondere inspanningen zullen zijn vereist om het niveau te halen van de twee andere provincies. Qua kwaliteit prijkt Limburg inderdaad helemaal vooraan, terwijl in Vlaams-Brabant een kwart van de woningen niet beantwoordt aan de beschrijving van goede kwaliteit – met geen of lichte gebreken.

Het feit dat het aantal – tussen aanhalingstekens – slechte woningen niet is gedaald, is inderdaad, zoals in de beleidsbrief is aangegeven, een pijnlijke vaststelling. Nochtans is reeds lang sprake van renovatie, maar waren de instrumenten die in het verleden werden gebruikt wel doeltreffend ? Zullen de nieuwe instrumenten om de woonkwaliteit te verbeteren, waaronder de heffingen op de leegstand en verkrotting, thans meer effect hebben ? Wij hebben er alleszins onze bedenkingen bij. Renovatie is trouwens een dure aangelegenheid. Zij is inderdaad arbeidsintensief, doch brengt met zich dat de kosten uit de pan rijzen. Vele sociale huisvestingsmaatschappijen zullen er zeker tweemaal over nadenken eer ze zich op dit terrein wagen. Zeer velen onder ons kennen regio's, wijken en oude gebouwen, waar gedurende tientallen jaren geen onderhoud gebeurde. Renovatie van deze gebouwen zou inderdaad een dure grap kunnen zijn.

Mijnheer de minister, in uw beleidsbrief bespeur ik trouwens ter zake een zekere tegenstrijdigheid. Enerzijds

Vermeiren

wordt immers gesteld dat een deel van de financiële middelen van de lokale huisvestingsmaatschappijen zou moeten worden besteed aan de aankoop van verkrotte woningen in de verkommerde kernen van steden en gemeenten. Dit geldt eveneens voor de renovatie van het eigen patrimonium en/of van de aangekochte woningen. Anderzijds wordt beklemtoond dat verbetering of renovatie slechts is verantwoord indien de kostprijs lager is dan voor de vervangende nieuwbouw. Dit is mijns inziens een duidelijke tegenstrijdigheid.

Is men er zo zeker van dat de renovatie goedkoper zal uitvallen dan nieuwbouw? Dit zal enkel gelden voor de woningen die gerangschikt zijn in de categorie middelmatige kwaliteit – beperkte renovatie. In alle andere gevallen kan men concluderen dat de vervangende nieuwbouw te verkiezen valt uit oogpunt van de kostprijs. Dit wordt trouwens toegegeven aangezien wordt gezegd dat het geen zin heeft te renoveren als de factuur uiteindelijk meer gaat kosten.

Wanneer uit de reeds voornoemde studie blijkt dat in West-Vlaanderen 16,5 percent van de woningen van slechte kwaliteit is, dat dit in Oost-Vlaanderen 14,4 percent bedraagt en dat Vlaams-Brabant ook nog 10,7 percent slechte woningen telt, dan moet men zich afvragen of het renovatieprogramma van de Vlaamse regering veel zoden aan de dijk zal zetten.

Wanneer verder in de beleidsbrief wordt gezegd dat niet alle middelen naar renovatie moeten gaan, dan heb ik er toch mijn twijfels over dat de VHM en de huisvestingsmaatschappijen op het einde van de eeuw zullen kunnen bewijzen dat ze in de volgende eeuw nog een belangrijke rol spelen.

Welke andere partners hun taak zullen overnemen laat de minister in het duister. Wij hebben er onze eigen opvatting over. Wil men spoedig tot resultaten komen op het vlak van de renovatie, dan lijkt ons in de toekomst een andere aanpak onafwendbaar, met inbreng van privé-partners.

Het woonbeleid is momenteel beperkt tot een herdenking – ik verkies herdenken – van de relaties tussen de lokale sociale huisvestingsmaatschappijen, de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, de bevoegde minister en zijn administratie. Zou men niet beter een meer dynamische aanpak met andere partners nastreven? Er wordt wel gepraat over het management van de lokale huisvestingsmaatschappijen en de noodzaak om dat te bevorderen en te ondersteunen. De dreiging om over te gaan tot bijkomende fusies kunnen we niet beschouwen als het passende antwoord voor een dynamische en eigentijdse werking. Bovendien is het al even twijfelachtig of de beheerscon-

tracten met de VHM een uitweg bieden. We verwachten ter zake niet veel van de Raamnota die door de beleidsbrief in het vooruitzicht werd gesteld voor 1996. Vermits er ook sprake is van een nieuw kaderdecreet met betrekking tot het vastleggen van uniforme toezichtsregels, verwachten we vooral meer administratieve rompslomp. Bovendien twijfelen we ook aan datgene wat in de beleidsbrief is vermeld aangaande de meer evenwichtige bevolkingssamenstelling die, door vermenging van de woningtypes, binnen het renovatiebeleid door de VHM en het Vlaams Woningfonds moet worden nagestreefd.

Een aspect dat niet aan bod komt en waar ik even de aandacht op wil vestigen is de huurprijs. Deze zou, mijns inziens, toch enigszins in overeenstemming moeten zijn met de gedane investeringen. Ofwel zal de huurprijs niet meer betaalbaar zijn door de vroegere huurders, ofwel zal aan hen een belangrijke huurtoelage worden toegekend. Ik meen dat in de vernieuwde panden een nieuwe categorie huurders zal komen wonen die de gevraagde prijs wel kan betalen. Dit betekent dat de vroegere huurders zullen moeten uitwijken.

Op de privé-markt zijn woningen beschikbaar die wellicht niet hetzelfde comfort bieden als de vernieuwde panden. Deze laatste zouden voor de uitgedreven huurders interessant kunnen zijn als zij huurcheques zouden krijgen, waarvan ik de invoering al in mijn tussenkomst heb gesuggereerd. Op die manier zou een deel van de tekortkomingen worden weggewerkt die aan het licht zijn gekomen in het stelsel van de verhuis-, installatie-, en huurtoelagen. De problemen met betrekking tot deze huursubsidies zijn het bewijs dat men andere paden zal moeten bewandelen.

Gelijkaardige tekortkomingen vinden we terug in de procedures voor de diverse toelagenstelsels. De minister erkent in zijn beleidsbrief dat er geen onderling georganiseerd verband is tussen de verschillende procedures en dossiers. Op die manier blijven krotwoningen nog jarenlang staan en laat de realisatie van het project nog lang op zich wachten. Het past dan ook niet een beschuldigende vinger te richten naar privé-eigenaars die wellicht al jaren zijn overleden. De minister en zijn administratie zouden beter de hand in eigen boezem steken.

Ook vandaag nog sleuren we de fouten uit het verleden met ons mee. Ik verwijs in dit verband naar de grootschalige hoogbouw en naar het bouwen van sociale woonwijken in woonuitbreidingsgebieden. Reeds bij de opmaak van de gewestplannen in de jaren zeventig werden kwistig sociale woonuitbreidingsgebieden rondgestrooid, waarop de sociale woonmaatschappijen zich hebben geworpen om hun bouwplannen te verwezenlijken.

Vermeiren

De minister verwijst in zijn beleidsbrief naar de resultaten van dit beleid. Er kan zeker niet worden beweerd dat 55 procent van de woningen uit de privé sector slecht zouden zijn. De hoogbouw en de woningen die 50 jaar geleden werden gebouwd, vormen hiervoor het bewijs. Ik vraag me overigens af hoe de wetenschappers tot dit resultaat zijn gekomen. Er moeten inderdaad wantoestanden worden aangeklaagd. Hierbij moeten we echter de hand in eigen boezem steken en trachten te leren uit de fouten die destijds werden begaan. Het was gemakkelijker hele oppervlakten te bebouwen met sociale woningen in plaats van aan inbreiding te doen. Dit nieuwe begrip is bedoeld om de verdere versnippering van de beschikbare oppervlakte in Vlaanderen te voorkomen.

De vereenvoudiging van de procedure en het realiseren van een overzichtelijke en samenhangende reglementering worden in de beleidsbrief in het vooruitzicht gesteld. Daarnaast steunen we ook de initiatieven voor de verbetering van de dienstverlening door het invoeren van een één-loket-systeem. De doorsnee burger heeft het inderdaad moeilijk om zijn weg te vinden in de doolhof van administratieve verplichtingen en reglementeringen. Hij vindt niet altijd een ambtenaar die hem wegwijs kan maken in het administratieve doolhof om te verkrijgen waarop hij recht heeft. Hierdoor wordt de rechtszekerheid van de burger aangetast, waardoor hij zich benadeeld acht en uiteindelijk zijn vertrouwen verliest in de dienstverlening van de Vlaamse overheid. Het volstaat niet een opsomming te geven van hetgeen van het één-loket-systeem kan worden verwacht. De ambtenaren moeten worden aangespoord om actief mee te werken ten einde een degelijke service uit te bouwen. We hebben de indruk dat zowel de federale als de Vlaamse overheid zich te lang hebben bekommerd om reglementeringen, zonder zich af te vragen hoe een reglementering in de praktijk in een vlotte service kan worden omgezet.

Mijnheer de minister, collega's, ik heb nog een laatste bedenking met betrekking tot deze beleidsbrief en meer bepaald met betrekking tot het huisvestingsbeleid. Dit beleid is vooral gericht op het sociaal woonbeleid. Het thema van deze beleidsbrief is : een leefbaar Vlaanderen, waar het goed is om wonen. Dit geldt voor iedereen in Vlaanderen. Het kan echter niet voor iedereen even gemakkelijk worden gerealiseerd. Heel wat gezinnen komen niet in aanmerking voor het bekomen van een sociale woning of hebben andere betrachtingen. Om hun plannen te realiseren, zullen zij zich eerder tot de privé-markt wenden. Ze zullen dus een eigen woning verwerven zonder overheidssteun of -subsidies.

Aan deze categorie van mensen, die bereid zijn eigen initiatieven te nemen, moet eveneens worden gedacht. We

zijn weliswaar verplicht te zorgen voor de zwakkeren, maar los van de beslissingen die op federaal niveau moeten worden genomen, moeten we impulsen geven aan de markt en moet het huisvestingsbeleid oog hebben voor degenen die bereid zijn initiatieven te nemen.

Het zou er mijns inziens op aan komen de hinderpaal waarmee ook deze mensen worden geconfronteerd op te ruimen. Mijnheer de minister, mocht de vergadering uitlopen, dan kan ik uw antwoord waarschijnlijk niet bijwonen, ik verontschuldig me daarvoor. Ik moet de voorzitter van het parlement van Koeweit ontvangen op Zaventem. Ik zal zo vlug mogelijk terugkomen, want ik zou uw antwoord graag horen. (*Applaus bij de VLD en de VU*)

De voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de woonproblemen zullen tegen het einde van deze zittingsperiode niet opgelost zijn, dat weet iedereen en dat verwacht ook niemand. Wel rekenen de Vlaamse socialisten erop dat een flinke stap vooruit wordt gezet in het huisvestingsbeleid, net zoals dat tijdens de vorige zittingsperiode gebeurde. Zoals de minister in zijn beleidsbrief aankondigt, moet ook voor ons de aandacht vooral naar de kwaliteit van het woningenbestand gaan. We mogen evenmin over het hoofd zien dat de woningvoorraad in bepaalde regio's nog altijd ontoereikend is. Ik zal me beperken tot enkele thema's uit de beleidsbrief.

De SP wil de komende jaren de nadruk leggen op de renovatie van het bestaande woningbestand. Uit recente cijfers blijkt immers dat meer dan 300.000 woningen zware gebreken van verschillende aard vertonen en dat een groot deel van de slechte woningen geconcentreerd zijn in bepaalde wijken van steden en gemeenten. Meestal zijn dit de oudste wijken, vaak de 19de eeuwse gordel genoemd. Het is dus vooral in die wijken dat een programma van renovatie en kleinschalige vernieuwbouw moet worden gerealiseerd. Het kan dus evenzeer gaan om renovatie van bestaande woningen als om nieuwbouw, al dan niet na sloping. Het gaat dus niet alleen om het renoveren van het eigen sociaal woningpatrimonium, maar ook voor een hogere woonkwaliteit in de verkommerde wijken zal het wellicht nodig zijn een aantal goed gekozen woningen aan te kopen, deze te renoveren en dan te verhuren of te verkopen aan sociale prijzen. Wanneer de renovatiekosten te hoog zouden oplopen moeten slechte woningen worden gesloopt en eventueel worden vervangen door nieuwe. Het spreekt vanzelf dat de sociale huisvestingsmaatschappijen, de gemeenten, de OCMW's en het Vlaams Woningfonds hierbij een belangrijke rol kunnen spelen.

De Loor

Belangrijk voor het aanpakken van de geconcentreerde verkrotting en voor de verloedering van buurten in stads- en dorpskernen is de heffing op de verkrotting en de leegstand, die door de Vlaamse regering bij besluit van 2 april 1996 werd ingevoerd. Deze heffing is er niet gekomen om de Vlaamse schatkist te spijsen, maar zal volledig worden aangewend voor de ondersteuning van het gemeentelijk beleid ter verbetering van de leef- en omgevingskwaliteit van de achtergestelde buurten.

We twijfelen er niet aan dat deze heffingen – zeker met de verhogingen die te verwachten zijn – de eigenaars zullen aanzetten om hun woningen op te knappen of in gezonde omstandigheden te verhuren of te verkopen aan privé-personen of aan een sociale huisvestingsmaatschappij.

De SP dringt ook sterk aan op het verderzetten van het sociaal huisvestingsbeleid en wil met name dat de inhaaloperatie inzake sociale huisvesting een structureel en duurzaam karakter krijgt. We mogen immers niet vergeten dat een derde van de bevolking is aangewezen op de huurmarkt en slechts vijf percent in de sociale huursector terecht kan. Sociale huurwoningen dienen inbreidingsgericht te worden gebouwd in de kansarme buurten waar ze het meest nodig zijn. Dit betekent dat de projecten binnen een bestaande woonkern moeten worden gesitueerd. Kleinschaligheid en de beschikbaarheid van primaire voorzieningen vormen hierbij de belangrijkste criteria.

De kredieten voor de herwaarderingsgebieden moeten in dit nieuwe beleid worden ingeschakeld. De hoofdbekommernis dient het verbeteren van de woon- en leefsituatie van de huidige bewoners in de verarmde stadskernen te zijn. Inzake stadsvernieuwing moet men ervoor zorgen dat leegstaande woonruimten boven winkels in winkelstraten worden benut.

Verder is de SP van oordeel dat bij het toekomstig nieuwbouwbeleid meer aandacht nodig is voor woongelegenheden voor alleenstaanden en kleinere gezinnen. Een mix van verschillende woningtypes is hierbij aangewezen. Een meer evenwichtige bevolkingssamenstelling tengevolge van deze vermenging van woningtypes is zeer gunstig voor verkommerde buurten. De concentratie van kansarme en kwetsbare bewoners versterkt immers de sociale achterstelling. De inbreng van meer gegoede en hoger opgeleide bewoners kan een factor zijn in het doorbreken van de spiraal van de armoede.

Tot zover de benadering van het huisvestingsbeleid. Ik wil er graag nog op wijzen dat de bevolking vaak onvoldoende of verkeerd is geïnformeerd inzake huisvestingspremies. Hier is een belangrijke taak weggelegd voor de ge-

meentebesturen, de OCMW's en de huisvestingsmaatschappijen. (*Applaus bij de SP en de CVP*)

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh (*Op de tribune*) : Het huisvestingsbeleid in Vlaanderen is een moeilijke materie. Ik dank de minister voor de drie mooie, duidelijke brochures. De eerste behandelt de staat van het woningpark in Vlaanderen op een overzichtelijke en duidelijke manier. Vervolgens is er een brochure over de doelgroepen die hij wil bereiken. De derde brochure behandelt de situatie van de heffing op leegstand en verkrotting van gebouwen en woningen. Als aanvulling op de beleidsnota zijn dit zeer interessante publikaties.

In de commissie werd gezegd dat de algemene situatieschets langdradig was. Ik vond ze echter juist nuttig en noodzakelijk. Uit die situatieschets en de drie brochures die ons werden bezorgd, komen eigenlijk zes belangrijke zaken naar voren.

Ten eerste is er de belangrijke vaststelling dat de kwaliteit van het woningbestand er in de loop van de jaren niet op is vooruitgegaan. Alle vorige ministers en beleidsvoerders hebben zich nochtans ingespannen om het woningbestand te verbeteren. Nu blijkt echter dat dit geen effect had.

Het tweede item is uw bewering – die we trouwens ook van uw voorgangers hebben gehoord – dat we inderdaad moeten kijken bij welke specifieke groepen de problemen zich voordoen. Moeten we bijvoorbeeld iets doen voor de bejaarden, voor de grote gezinnen, of voor de alleenstaanden, de asielzoekers, de thuislozen of de woonwagenbewoners ?

Een derde vaststelling is dat we van dag tot dag meer dan vroeger uitgeven aan onze woning. Waar we geneigd zijn te veronderstellen dat deze uitgaven in de loop van de tijd verminderen, kost een woning tegenwoordig in vergelijking met het inkomen juist meer dan vroeger.

Een vierde vaststelling is dat de woonzekerheid eigenlijk sterk onder druk komt te staan. Dit heeft natuurlijk te maken met de veelheid aan reglementen. Op deze algemene vaststelling zal ik zo dadelijk terugkomen.

Het laatste punt in uw overzicht is ook belangrijk. U stelt vast dat er zich in het verleden een aantal problemen hebben voorgedaan met betrekking tot de werking van bepaalde huisvestingsmaatschappijen, en dat dat nu nog steeds zo is.

Ik kom tot mijn conclusies. U geeft in uw beleidsnota zestien opties aan – ik heb ze zo'n beetje opgeteld. U stelt zestien dingen voor die u graag zou willen realiseren. Ik ga het echter niet over die opties hebben. Ik zal enkel een

Van Vaerenbergh

aantal kleinere items aanhalen. Wel zal ik één belangrijk gegeven in verband met huisvesting aan bod laten komen.

Uiteraard situeert de discussie zich uitsluitend op het Vlaamse niveau. U bent wel bevoegd voor Huisvesting, maar een aantal instrumenten die noodzakelijkerwijze op deze huisvesting kunnen en moeten inwerken, ontsnappen aan uw bevoegdheid en aan die van het Vlaams Parlement.

Een eerste gegeven dat aan uw bevoegdheid ontsnapt, is het vestigingsbeleid. Als u praat over huisvesting, dan praat u over mensen die op een bepaald ogenblik worden aangetrokken om ergens te gaan wonen. Voor sommige plaatsen is die aantrekkingskracht groter dan voor andere. We weten allemaal dat er stadsvlucht plaatsvindt. We praten over de rand rond Brusel. Het vestigingsbeleid, waarmee u inderdaad bepaalde mensen naar bepaalde plaatsen zou kunnen draineren, behoort zoals gezegd niet tot uw bevoegdheden.

Nochtans zou het Vlaams Parlement daar een zekere invloed op kunnen uitoefenen en moet het daar naar streven, zodat er een degelijk vestigingsbeleid in onze gemeenten mogelijk wordt gemaakt. Ik verwijs ter zake naar het voorstel van decreet dat is ingediend door de voorzitter die deze vergadering op dit ogenblik voorziet én door mijzelf. Uit dit voorstel van decreet kan een vestigingsbeleid naar voren komen dat een zeer grote invloed zou hebben op uw huisvestingsbeleid. Op die manier kan het in bepaalde gemeenten de druk van de ketel halen.

Een tweede zaak die aan uw bevoegdheid ontsnapt, omhelst alles wat te maken heeft met burgerlijk recht, eigendomsverwerving, huurwetgeving, enzovoort. U zegt zelf in uw beleidsnota : in feite staat de huisvestingsmarkt in Vlaanderen op dit moment onder druk van de privé-huursector. U hebt daar geen vat op. Met andere woorden, we worden op dat vlak eigenlijk gehinderd in onze mogelijkheden om aan een echt huisvestingsbeleid in Vlaanderen te doen.

Als belangrijkste punt haal ik aan dat u niet beschikt over een gedeelte van de bevoegdheden die u normaal zou moeten hebben. We moeten ernaar streven om, die bevoegdheden over te hevelen in het kader van de staats-hervorming, of een gemeentelijk vestigingsbeleid mogelijk te maken in het kader van de bevoegdheden die we op dit ogenblik hebben.

Een aantal problemen dienen nader te worden bekeken. Als ik de beleidsnota lees, heb ik de indruk dat u een belangrijk verband legt tussen het huisvestings- en het stedelijk beleid. Maar het stedelijk beleid beperkt zich niet alleen tot de grootstedelijke problematiek. Ik wil ervoor waarschuwen dat u in de toekomst niet alleen aandacht

mag hebben voor de grootstedelijke problematiek. U moet aan de hele desbetreffende problematiek aandacht schenken.

U hebt een zeer concreet plan. U zult onder meer trachten in de toekomst jonge gezinnen naar de stadskernen te lokken. Dit is een aantrekkelijk voorstel. Alleen vraag ik me af waarom dit tot gezinnen met twee kinderen moet worden beperkt. We weten allemaal dat we op dit ogenblik naar gezinsverdunding evolueren. Een jong gezin kan dus ook een alleenstaande of een gezin met één kind zijn. Beperk daarom het aanbieden van voordelen tot jongeren van maximum 30 jaar, maar niet tot gezinnen met twee kinderen.

Bij het lezen van uw beleidsbrief krijg ik de indruk dat de verzuchtingen die erin staan, in de nieuwe wooncode moeten worden teruggevonden. Volgens mij is dit op dit ogenblik niet helemaal het geval. Er moet worden nagegaan of de overeenstemming goed is, want een goede wooncode uitvaardigen in de toekomst, en nu een aantal beleidsnota's of -opties naar voren brengen die niet met elkaar kloppen, is natuurlijk uit den boze.

Ik ga onmiddellijk akkoord met uw voorstel aangaande de loketfunctie. Iedereen in dit parlement zal beamen dat dit een zeer grote vooruitgang zou betekenen. Ik moet er wel aan toevoegen dat dit thema reeds verschillende keren is aangesneden en dat hiervoor op verschillende vlakken reeds is gepleit, maar dat we toch nog altijd zitten te wachten op de concrete uitvoering. Eén van de grote problemen in deze materie is dat de sociale woonsector verduiveld zeer sterk gedifferentieerd is. Huisvestingsmaatschappijen, OCMW's, gemeenten, de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, allen houden ze zich bezig met wonen. Moest er dus een één-loket-systeem komen, dan zou dat zeker een grote vooruitgang betekenen. Uiteindelijk, of het nu gaat om gemeenten, intercommunales, OCMW's, het Vlaams Woningfonds of erkende huisvestingsmaatschappijen, het komt erop aan dat de mensen worden geholpen.

We weten allemaal dat gezinsverdunding een vaststaand feit is. Ik heb daarstraks reeds allusie gemaakt op uw optie om jonge gezinnen weer naar de stedelijke centra te lokken. Hou hierbij echter rekening met de gezinsverdunding die zich zeker voordoet en waaraan u aandacht moet schenken.

Vooraf in de sociale woningbouw moeten we nagaan hoe we in die woongelegenheden – of het nu gaat om blokken of om individuele woningen – kunnen zorgen voor een differentiatie in de mensen die er komen wonen. De vorige sprekers hebben daar ook al naar verwezen. Bij huurwoningen klaagt men bijvoorbeeld over het feit dat de gestelde voorwaarden te streng of te soepel zijn, zodanig dat

Van Vaerenbergh

er maar één bepaalde categorie van mensen intrekt. Er wordt geopperd dat er een sociale mix tot stand moet komen en dat iedereen daar zou moeten kunnen wonen, ongeacht het feit of men hoog- of laaggeschoold is, en of men een hoog of een laag inkomen heeft.

Mijnheer de voorzitter, ik denk dat de minister enerzijds het optrekken van de inkomensgrenzen in overweging zal moeten nemen en anderzijds het toekennen van quota aan bepaalde categorieën die men positief wenst te discrimineren. De criteria zijn aan verfijning toe en daartoe dient nog enig denkwerk te worden verricht.

Deze beleidsbrief verschilt duidelijk met die van de vorige minister. Vorige sprekers hebben daarop al allusie gemaakt. De vorige minister wilde vooral de kwantiteit van het aanbod verhogen. Met Domus Flandria wilde hij op korte tijd een groot aantal sociale woningen ter beschikking stellen. De huidige minister beklemtoont de verbetering van de kwaliteit. Dat is een goede zaak. Uit een studie die we hebben ontvangen, blijkt dat tussen de provincies en de arrondissementen grote verschillen bestaan in het aanbod van sociale huur- en koopwoningen. Het aanbod van alternatieven voor privé-woningen is onvoldoende groot. Zal hieraan worden verholpen door het Domus Flandria project in zijn huidige vorm of wordt dit project afgebouwd?

Tijdens de bespreking in de commissie heb ik een vraag gesteld over de werking van de huisvestingsmaatschappijen. De minister heeft daarop een duidelijk antwoord gegeven: hij heeft er terecht op gewezen dat de toewijzing van woningen aanzienlijk werd verbeterd. De commissarissen van die maatschappijen hebben hun taak beter begrepen en worden professioneel ondersteund. Naast de professionele ondersteuning zouden ze mijns inziens ook moeten beschikken over een meer precieze taakomschrijving. Het is nuttig om te weten waarmee men rekening moet houden bij overheidscontrole.

Mijnheer de minister, dit zijn mijn opmerkingen en bedenkingen. De intenties in deze beleidsbrief zijn ontegensprekelijk goed. De bevoegdheidsafbakening tussen het federale en het gewestelijke niveau maakt dat de beleidsbrief noodzakelijkerwijze beperkt blijft. In de toekomst moet hierin verandering komen. Sommige details zijn zeker voor verbetering vatbaar. (*Applaus bij de VU*)

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, nu we als Vlaamse volksvertegenwoordigers sinds kort een eigen dak boven het hoofd hebben, beseffen we pas ten volle hoe belangrijk huisvesting is. Als Vlaams Parlement heb-

ben we jarenlang moeten huren en u zal het met me eens zijn: eigenaar zijn is beter.

De huidige beleidsbrief bevat een aantal verbeteringen, zeer interessante en positieve tendensen. Ik noem ze in het kort op: de kleinschaligheid, de inbreidingsgerichtheid, de vereenvoudiging van de procedures, de verbinding van het huisvestingsbeleid met het stedelijk beleid, de ambitie om jonge gezinnen naar de stadskern te lokken en de intentie om een stimulans te geven aan het tot stand komen van een nieuwe Vlaamse wooncode.

Dit zijn tendenzen die mijns inziens stuk voor stuk de goedkeuring kunnen wegdragen van iedereen die zich om het huisvestingsbeleid bekommert. Kleinschaligheid en inbreidingsgerichtheid zijn twee, nauw met elkaar verbonden elementen, die tevens onmiddellijk aansluiten bij de intentie van de regering om meer aandacht te schenken aan de verhoging van de leefkwaliteit in verstedelijkte kernen.

De grootschalige projecten van jaren geleden hebben vandaag tot het ontstaan van probleemwijken geleid. We kennen ze allemaal. Daar bepalen verkrotting en verpaupering het straatbeeld. Hier moet dringend verandering in komen. Welk instrument is daartoe beter geschikt dan een inbreidingsgericht huisvestingsbeleid, met belangrijke klemtonen inzake sanering en renovatie?

Ik wil hier niet het debat over het stedelijk beleid voeren, we krijgen daartoe nog ruimschoots de gelegenheid. Het is echter mijn rotsvaste overtuiging dat een doelgericht huisvestingsbeleid een der meest aangewezen hefboomen is om op het terrein snel en zichtbaar resultaat te boeken.

Mijnheer de minister, om een degelijk beleid te kunnen voeren moet men beschikken over correcte en recente gegevens. Daar is de jongste jaren in de huisvestingssector toch wel behoefte aan ontstaan. Bij gebrek aan voldoende basisgegevens ter ondersteuning van een wetenschappelijke beleidsvoering moet er te vaak worden gewerkt op basis van vermoedens. Er ontbreekt dus een belangrijk instrument om de woningmarkt op een realistische wijze te benaderen.

Recent ontvingen we van u twee deelstudies: één omtrent de staat van het woningpark in Vlaanderen, en een andere omtrent de doelgroepen van het woningbeleid. Ik kom later nog terug op de problematiek van de kwaliteit van het woningpark. Wat de deelstudie betreft over de doelgroepen van het woonbeleid zou ik toch de wetenschappelijke waarde, zowel inzake de methodieken als inzake de premissen, in vraag willen stellen. Het is mijns inziens onaanvaardbaar dat de doelgroep voor sociale huisvesting beperkt wordt tot de prioritair behoeftigen, zonder dat daarbij middelen voor de andere behoeftigen worden aangereikt. Deze laatsten moeten dan maar zelf een

Heeren

woning verwerven. De stelling dat voor iedere woning die niet beschikt over een WC, bad en/of douche een nieuwe sociale woning moet worden gebouwd, is mijns inziens onjuist. Dergelijke inperking van de doelgroep voor sociaal woonbeleid impliceert een heroriëntering van het huurderspubliek. Dit zal leiden tot ernstige vormen van gettovorming in de sociale huisvesting waarbij geen sprake meer kan zijn van een sociaal mix.

Bovendien zal dit ertoe leiden dat de financiële leefbaarheid van de maatschappijen in het gedrang zal komen. Zo institutionaliseert men de gedachte van het huren, en bouwt men het streven naar het woningbezit af. Daarenboven worden de resultaten inzake de verhouding tussen de behoefte en het aanbod van sociale woningen door de onderzoekers zelf gehypothekeerd. Zij schrijven – en ik citeer : er moet met de nodige omzichtigheid worden omgegaan met de gegevens, gezien de methodologische beperkingen.

Deze studie is niet meer dan een statische doorlichting van de huisvestingssituatie, waarbij op geen enkel ogenblik rekening werd gehouden met de demografische evolutie, de inkrimping van de gezinsomvang en de vergrijzing van de bevolking.

Het is in die zin ten eerste te betreuren dat er nog geen woonbehoeftenstudie bestaat die voldoende verfijnd is. Een precieze evaluatie van de woonbehoeften op kwantitatieve basis wordt aldus onmogelijk. Ik wil er dan ook sterk voor pleiten om de komende maanden de uitwerking van een degelijke woonbehoeftenstudie tot absolute prioriteit te maken. Bovendien zal dergelijke studie als meetinstrument fungeren bij het opstellen van de wooncode.

Ik leg hier speciaal de nadruk op, omdat er toch wel enige onduidelijkheid is ontstaan omtrent de verdere afwerking van een onderzoek naar de woonbehoeften. Soms ontstaat de indruk dat een dergelijk onderzoek niet meer bovenaan het verlanglijstje van de minister staat. Ik zou het ten eerste betreuren indien die indruk door de feiten zou worden bevestigd. Ik vraag ter zake duidelijkheid.

Ik wil ook nog iets zeggen over de vereenvoudiging en de verkorting van de subsidieprocedures. Dat is eveneens een onderwerp waarover iedereen het eens is. De verschillende procedureregelingen met betrekking tot de toekenning van de diverse huisvestingssubsidies vertonen niet altijd evenveel samenhang en duidelijkheid.

Het risico is dan ook niet onbestaande dat waardevolle initiatieven door de ingewikkelde procedures verzanden in een bureaucratische rompslomp.

Hopelijk blijft het hier niet bij intenties en komt de regering snel op de proppen met initiatieven, die de bestaande procedures beter verteerbaar maken. Misschien klinkt er enig scepticisme door in mijn woorden, mijnheer de minister. Maar u weet zelf ook wel dat deze intenties door elk van uw voorgangers werden geformuleerd. Dat heeft echter niet verhinderd dat het aantal procedures en de complexiteit ervan de afgelopen jaren alleen maar is toegenomen. Het komt er vooral op aan erover te waken dat goede voornemens ook worden uitgevoerd.

Wat de concrete beleidsintenties betreft voor de Vlaamse wooncode, moet worden aangetoond dat de wooncode de grondwet van het sociaal huisvestingsbeleid in Vlaanderen moet zijn. Voor de CVP is er sprake van een aantal fundamentele uitgangspunten. De nieuwe wooncode moet eerst en vooral een kaderdecreet zijn : een gedetailleerde uitwerking van het huisvestingsbeleid kan niet het voorwerp uitmaken van deze wooncode. Een wooncode moet ons inziens algemene principes bevatten en continuïteit en zekerheid bieden, zonder te vervallen in overregulering die het soepel inspelen op soms onverwachte noden en situaties zou bemoeilijken.

Ten tweede, we willen dat de sector van de eigendomsverwerving gelijkwaardig wordt behandeld met de huursector. Het basisprincipe van elk huisvestingsbeleid blijft de zorg voor het verwerven van een eerste gezinswoning. Het stimuleren van de eigendomsverwerving zal de druk op de huursector verlichten. Meer middelen zullen vrijkomen om woningen te kunnen verhuren. Mijnheer de minister, waarschijnlijk weet u hoe belangrijk dit principe is voor onze fractie. We zullen het dan ook te allen tijde blijven verdedigen.

Ten derde, het komt in de eerste plaats toe aan de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en haar erkende vennootschappen om het huisvestingsbeleid in Vlaanderen te bepalen en concreet gestalte te geven. De ervaring en de deskundigheid die deze instellingen door de jaren hebben opgebouwd, moet naar waarde worden geschat.

Ten vierde, de vereenvoudiging van de procedures en de vermindering van de administratieve overlast moeten deel uitmaken van de wooncode. Ten slotte moet het hanteren van de gezinsvriendelijkheid in alle beleidsmaatregelen gevrijwaard blijven. Het is onaanvaardbaar dat traditionele gezinnen van de sociale voordelen zouden worden onthouden ten aanzien van andere samenlevingsvormen of doelgroepen.

De voorbije jaren verschuift men meer en meer de aandacht naar participatie van de direct betrokkenen. Hierbij denk ik eerst en vooral aan sociale verhuurkantoren en huurdersbonden bij het sociaal huisvestingsbeleid. Mijn-

Heeren

heer de minister, hoever staat het met de lang beloofde evaluatie van de werking van de sociale verhuurkantoren ? Kunt u ons op korte termijn daarover inlichten ?

De intentie om jonge gezinnen naar de steden te lokken of diegenen die er nu wonen er te houden, kan zeker op de goedkeuring van de CVP rekenen.

De concrete uitvoering dient evenwel van zeer nabij te worden gevolgd. Daarbij mag men zich niet exclusief gaan richten tot een bepaalde groep, maar bijvoorbeeld algemene maatregelen uitwerken die de jongeren als globale bevolkingscategorie naar de grote en de middelgrote steden lokt. Het zijn inderdaad jongeren die zich immers nog permanent moeten vestigen en waarop bijgevolg maximale inspanningen moeten worden geconcentreerd. De vraag is natuurlijk : hoe doe je dat ? Misschien moet er wel aan gedacht worden bijkomende premies aan te bieden aan hen die zich in de verstedelijkte gebieden gaan vestigen en daar een woning wensen te kopen of te renoveren. Diegenen teruglokken naar de steden die reeds hun eigendom buiten de steden verworven hebben zal mijns inziens veelal vergeefse moeite blijken.

Een algemene zorg die leeft in de huisvestingswereld en waarop de beleidsbrief mijns inziens niet onmiddellijk een antwoord biedt is het feit dat het werkveld van de sociale huisvesting over teveel actoren verdeeld is, al te vaak zonder voldoende onderling overleg met elkaar. Ik som er maar enkelen op : gemeenten, OCMW's, het Vlaams Woningfonds, sociale bouwmaatschappijen maar ook intercommunales participeren in dit huisvestingsbeleid. De initiatieven die al deze actoren nemen zouden meer gecoördineerd en ook gestroomlijnd moeten worden, om zo dubbel werk en vooral veel ergernis te voorkomen.

Mijnheer de minister, ik wil specifieke aandacht vragen voor de problemen waarmee huisvestingsmaatschappijen te kampen hebben bij een al te rigide toepassing van de reglementering inzake sociale huur. Een wijk kan ons inziens slechts leven als er voldoende sociale vermenging is, als er gezinnen met kinderen wonen, alleenstaanden, bejaarden en anderen. Ik wil hier dan toch ook pleiten voor een zeker appreciatierecht van de maatschappijen wat het toewijzen van de woningen betreft. Dat betekent niet dat men moet vervallen in het favoritisme, zoals het voor een paar jaar in bepaalde maatschappijen schering en inslag was. Iedereen zal overigens met vreugde constateren dat vandaag aan dergelijke praktijken een einde is gesteld. Hierbij zou ik willen aandringen om het toewijzingsbesluit te wijzigen met bijvoorbeeld naast een minimumdrempel van 40 percent ook het inbouwen van een maximumdrempel van 60 percent. Hierbij kunnen de sociale bouwmaatschappijen over een controlemechanisme beschikken om het sociale mengsel in een wijk te garande-

ren. Een buurt moet immers leefbaar blijven, wat ze niet doet als de gettovorming niet vanaf de toewijzing wordt bestreden. Bovendien is het toch zo dat maatschappijen ook financieel het hoofd boven water moeten kunnen houden en dat het aanbieden van woningen aan zeer lage prijzen alleen mogelijk is als er ook huurders zijn die een meer dan gemiddelde huurprijs betalen. Mijnheer de minister, dat aspect mis ik een beetje in uw beleidsbrief.

Een op het eerste zicht onschuldig zinnetje in het regeerakkoord en ook in uw beleidsbrief heeft sinds uw aantreden voor nogal wat onrust gezorgd bij de erkende maatschappijen. U kan het waarschijnlijk al raden : ik heb het hier over de eigen middelen. Wat wordt eigenlijk bedoeld met de vaststelling dat de rekeningen-courant ongelijk verdeeld zijn voor de verschillende maatschappijen ? Een maximale mobilisatie van de middelen die door de VHM worden beheerd voor renovatie is een piste die zeker de moeite waard is – wij beamen dat ook – maar de erkende vennootschappen moeten dan wel de mogelijkheid hebben om die middelen binnen hun eigen werkgebied te gebruiken. Een versluizing van middelen van de ene maatschappij naar de andere in een totaal ander werkgebied is wat de CVP betreft zeker niet de aangewezen weg.

Ter concretisering van deze denkpiste werd midden februari beslist om de volgende 3 jaar 9 miljard frank in te zetten voor vernieuwbouw en renovatie in stads- en dorpskernen. We vinden dat een zeer lovenswaardig initiatief en staan er ook achter. Toch enkele vragen. De voorwaarden waaronder dit gaat gebeuren verdienen immers nog wat verduidelijking.

Gaan, zoals ik reeds eerder stelde, de maatschappijen de middelen wel degelijk binnen hun eigen werkgebied kunnen aanwenden ? Op welke wijze zal dat dan geregeld worden ?

Is er enige garantie dat er snel en soepel gewerkt kan worden ? Dan denk ik vooral aan de richtlijnen betreffende de Vlaamse Huisvestings Maatschappij.

Wordt er ook in voldoende mate rekening gehouden met het feit dat er streken zijn waar door de aanwezigheid van een relatief jonge bevolking de huisvestingsnoden niet alleen door renovatie en sanering te ondervangen zijn, maar waar ook nieuwbouw mogelijk is ? Op welke wijze kan men daaraan tegemoet komen ?

Ik had het daarnet over de deelstudie rond de sociale doelgroepen in het woonbeleid. Ik zou het nu willen hebben over de staat van het woningpark in Vlaanderen. Uit een onlangs gepubliceerde studie blijkt dat vandaag 300.000 woningen van zeer slechte kwaliteit zijn. Daarnaast zijn er nog ongeveer 400.000 van middelmatige kwaliteit. Voor die woningen zijn er dringend maatregelen

Heeren

nodig of ze zullen niet langer middelmatig blijven maar ook in de categorie van de slechte woningen verzeilen.

Er zijn een heel aantal woningen die we gemakkelijkheidshalve als van bedenkelijke kwaliteit bestempelen, maar dat aantal blijkt volgens de studie eigenaardig genoeg niet af te nemen. Mijnheer de minister, hebt u er enig idee van, waarom dat zo is ? Uit de studie blijkt intendeel dat het aantal van jaar tot jaar nog toeneemt.

De 9 miljard frank voor de renovatie kan daar misschien wel een kentering in brengen. Als men echter dergelijke cijfers hoort, is het mijns inziens een druppel op een hete plaat. Mijnheer de minister, welke andere middelen wenst u te voorzien om hierin verandering te brengen ? We weten dat de vooropgestelde financiële middelen, zelfs als de hele huisvestingsbegroting eraan zou worden besteed, lang niet zou volstaan om 700.000 woningen te renoveren. Ik vermoed dat we creatiever te werk zullen moeten gaan om oplossingen te vinden.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, ik luister met aandacht naar het betoog van mevrouw Heeren. Zonder in discussie te willen treden, hoor ik haar zeggen dat er geen verschuivingen mogen zijn tussen de werkvelden onderling in de huisvesting.

Mevrouw Heeren, u zegt evenwel ook dat er naast renovatie ook ruimte moet zijn voor nieuwbouw. Ik vraag me dan af hoe een en ander zal worden gefinancierd ? Bedoelt u dat er meer middelen ter beschikking moeten worden gesteld voor de sector huisvesting ?

Mevrouw Veerle Heeren : Ik denk dat elk beleidsdomein vragende partij is voor meer middelen. Als men de vergelijking maakt tussen renovatie en nieuwbouw, zijn er in Vlaanderen een aantal gebieden waar niet dadelijk nieuwbouw noodzakelijk is, maar waar wel heel veel middelen moeten worden geïnvesteerd in renovatie.

Er zijn ook andere gebieden waar minder renovatie nodig is. Uit de studie blijkt bijvoorbeeld dat in Limburg het comfort en de kwaliteit van de woningen zeer groot is. Ik denk dat het aanvaardbaar is dat er minder middelen voor renovatie naar dergelijke gebieden zullen vloeien, maar dan moet er wel een compensatie komen voor de nieuwbouw. Er kan een verschuiving binnen de middelen plaatsvinden.

De heer André Denys : Als ik het goed heb begrepen, betekent dit dat er minder dan de uitgetrokken 9 miljard frank aan de renovatie wordt besteed, en dat er een stuk van dat bedrag wordt gereserveerd voor de nieuwbouw ?

Mevrouw Veerle Heeren : Toch niet. Dat bedrag van 9 miljard frank blijft behouden en wordt besteed aan renovatie in die wijken en die steden. Binnen uw andere investeringsprogramma's kan er toch wel extra aandacht zijn voor nieuwbouw voor die gebieden die minder in aanmerking zullen komen voor het programma van 9 miljard frank.

Ten slotte wil ik nog iets zeggen over de relatie tussen de Vlaamse Huisvestingmaatschappij, de Vlaamse overheid en de erkende vennootschappen. Heel vaak uiten de erkende vennootschappen kritiek dat er te veel betutteling en overregulering is in de huisvestingssector, waarbij erop wordt gewezen dat de VHM zelf niet altijd de regering kan volgen in de uitvoering.

Onderrichtingen van de VHM betreffende nieuwe reglementeringen, bijvoorbeeld het sociale huurbesluit, blijven soms onverantwoord lang uit, waardoor er een leemte ontstaat. Een adempauze in die regelgeving, waarbij de uitvoeringsbesluiten in al hun consequenties tot de betrokkenen op het werkveld kunnen doordringen, zou mijns inziens geen overbodige luxe zijn.

Hierbij wens ik eveneens aandacht te vragen voor de verhouding tussen de Vlaamse overheid, de VHM en de erkende vennootschappen. Om tegemoet te komen aan de betutteling en de overregulering zou kunnen worden gedacht aan de invoering van een beheerscontract. Dit zou veel ergernis kunnen voorkomen.

Mijnheer de minister, het feit dat er een beleidsbrief is, kunnen we alleen maar toejuichen. Onze fractie zal nauwlettend toezien op de opvolging en de uitvoering ervan. *(Applaus bij de CVP)*

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, men zegt wel eens dat elke Vlaming met een baksteen in de maag wordt geboren. Daaruit zou men kunnen afleiden dat het ultieme levensdoel van elke Vlaming erin bestaat eigenaar te worden van een eigen woning. In feite is dat niet juist. De overheid heeft alles in het werk gesteld om zoveel mogelijk Vlamingen ertoe te bewegen een huis te bouwen of te kopen. Helaas gebeurt dat niet alleen ten koste van vele honderden hectare aan open ruimte, maar ook van allen die, vaak noodgedwongen, aangewezen blijven op een huurwoning. Na de Tweede Wereldoorlog was er de bewuste wet Detaeye, en deze politiek werd gedurende decennia voortgezet, met name ook door de diverse huisvestingsmaatschappijen, die liever sociale koopwoningen op de markt brachten dan te investeren in betaalbare huurwoningen voor mensen met een laag inkomen.

Dua

Ik ben blij dat er vandaag op dit vlak een zekere kentering kan worden waargenomen. Niettemin worden we nu geconfronteerd met een aantal problemen in de huisvestingssector die deze basisfilosofie weerspiegelen. De positie van de eigenaars is nog altijd gunstiger dan die van de huurders. Vooral de mensen die bestaansonzeker zijn, blijven in de kou staan.

De heer André Denys : Er is ter zake duidelijk een ideologisch verschil tussen onze partijen. Persoonlijk vind ik het waardevol dat mensen ernaar streven om eigenaar te worden van een woning. U pleit eerder voor een beleid zoals dat in de voormalige communistische landen werd gevoerd.

Mevrouw Vera Dua : U hebt me wellicht verkeerd begrepen. Ik heb gezegd dat de overheid de voorbije decennia voortdurend een politiek heeft gevoerd die de eigenaars bevoordeelde.

De heer André Denys : Het beleid was erop gericht het verwerven van eigendom te bevorderen.

Mevrouw Vera Dua : Dat gebeurde wel ten koste van diegenen die niet over de financiële middelen beschikten om zich een woning aan te schaffen.

De heer André Denys : Het is inderdaad zo dat men in het verleden tal van subsidies heeft toegekend, en het waren er soms te veel, maar ze waren er wel op gericht de mensen toe te laten sneller eigenaar te worden.

Mevrouw Vera Dua : Ik zal een aantal voorbeelden geven waaruit blijkt dat de mensen die zich geen eigen woning kunnen permitteren nog steeds in de kou blijven staan. Men heeft hier al vaker gerefereerd aan de studie in verband met het kwaliteitsonderzoek. Daarin staat onder meer dat de slechtste woningen vooral terug te vinden zijn op de privé-huurmarkt, met name op de secundaire huurmarkt, waarbij mensen met een laag inkomen de gekste prijzen moeten betalen voor echte krotwoningen.

De heer André Denys : Een eigenaar zorgt beter voor zijn woning.

Mevrouw Vera Dua : U maakt blijkbaar een abstractie van het feit dat een bepaald percentage van onze bevolking niet over de middelen beschikt om een huis te kopen.

De heer André Denys : U hebt duidelijk gesteld dat het beleid zoals dat in het verleden werd gevoerd, een verkeerd beleid was. Ik ga er niet mee akkoord dat het betreffende beleid ten nadele was van de huurder. Het beleid was er, integendeel, op gericht om meer huisvestingsmogelijkheden te bieden aan mensen die er anders misschien geen aanspraak op konden maken.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer Denys, ik geef u straks de cijfers.

De heer Francis Vermeiren : Ik wil even een opmerking maken teneinde eventuele misverstanden uit de weg te ruimen. Wat de essentie van de zaak betreft, is iedereen het erover eens dat wij alles in het werk moeten stellen om wantoestanden aan te klagen en te verhelpen.

Voorts wil ik iets rechtzetten. Uit de studie blijkt dat 55 percent van de woningen die als slecht worden gecatalogeerd, privé-eigendom zijn. Een andere studie toont aan dat dit te maken heeft met de economische crisis. We pleiten voor het één-loket-systeem opdat iedereen op een deskundige wijze zou worden geholpen. Mevrouw Dua, u creëert een zwart-witsituatie. Ik heb enkel gezegd dat de initiatieven die in het verleden werden genomen, op het sociale vlak niet tot de verwachte resultaten hebben geleid. We moeten innoverende middelen zoeken. Ik vermeld in dit verband de huurcheque, waarbij onmiddellijk kan worden opgetreden en waarbij men niet afhankelijk is van een kafkaïaanse administratie. Men hoeft dus geen jaren te wachten en is niet afhankelijk van kredieten. Indien u dat wenst, zal ik u het studiemateriaal ter beschikking stellen. Er moeten maatregelen worden genomen om het verwerven van een eigen woning aan betaalbare prijzen te stimuleren.

Wat wij zeggen, is niet het tegengestelde van wat u beweert. Wij hebben enkel gezegd dat de maatregelen die in het verleden werden genomen, niet de verwachte resultaten hebben opgeleverd. De minister probeert deze toestand recht te zetten, maar de initiatieven die hij neemt, zijn ontoereikend.

Mevrouw Vera Dua : Ik heb al gewezen op het kwaliteitsverschil tussen huurwoningen en woningen waarvan men eigenaar is.

De huisvestingskosten zijn de jongste jaren enorm gestegen. Een Vlaams gezin spendeert gemiddeld 18 percent van zijn inkomen aan huisvesting. Dit percentage ligt drie keer hoger dan in 1976. Deze toename is vooral voelbaar in de huursector. De huurprijzen zijn de jongste 15 jaar met 46 percent gestegen, bovenop de inflatie. Vooral de slechte en goedkope huurwoningen zijn het meest in prijs gestegen.

In de sector van de sociale huisvesting treedt dezelfde wetmatigheid op. Het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor een subsidie bij het kopen of bouwen van een huis, ligt vrij hoog. 74 percent van de Vlaamse huishoudens die nog geen eigenaar zijn, hebben wettelijk recht op een overheidstegemoetkoming ter bevordering van het woonbezit. De filosofie van de wet De Taeye leeft dus nog voort. Uit de uiteenzetting van mevrouw Heeren en uit een vrije tribune van de heer Decaluwé kan duidelijk

Dua

worden afgeleid dat de baksteen niet enkel bij de VLD, maar ook bij de CVP diep in de maag zit.

Wie heeft er uiteindelijk echter geprofiteerd van al deze voordelen ? Ik verwijs naar de doelgroepenstudie die onlangs werd gepubliceerd en waaruit blijkt dat 31 percent van de Vlaamse huisgezinnen een eigen woning hebben gekocht of gebouwd via een sociale woningbouwmaatschappij of een beroep hebben gedaan op een sociale lening. Slechts 5 percent van deze groep behoort tot de minder goedgevoelde klasse. De sociale huisvestingsmaatschappijen richten zich dus vooral op een middengroep. Vooral de hogere middenklasse in de samenleving heeft geprofiteerd van de voordelen die door de overheid ter beschikking worden gesteld.

Hoe is het met de huurwoningen gesteld ? Daar ligt het percentage lage inkomens iets hoger, namelijk 20 percent, maar dat is nog altijd een klein aandeel. Ook in de sociale huursector komt de beoogde doelgroep dus weinig aan bod. Iedereen kent wellicht de concrete problemen. Heel veel mensen wachten jaren op een sociale huurwoning maar een heleboel van hen komen nooit aan de beurt. Men beschikt jammer genoeg het best over politieke hulp om in de prijzen te vallen. Het bestaande aanbod voldoet niet, uit onderzoek blijkt dat er een tekort is van 227.000 sociale huurwoningen op basis van de geldende criteria. Dat getal komt uit een theoretische studie maar zegt toch heel wat. Dat betekent dat we gedurende 20 jaar elk jaar een Domus Flandria-operatie nodig hebben om een inhaalbeweging te realiseren. Daarnaast voeren de sociale huisvestingsmaatschappijen nog altijd een politiek waarbij de slechtste woningen aan de armsten worden toegekend. Daardoor ontstaat vaak ghettovorming van arme groepen. Alle leden van de commissie voor Binnenlandse Zaken herinneren zich wellicht nog het bezoek aan de Gentse Blokken, een mooi voorbeeld van de politiek van de huisvestingsmaatschappijen. Deze voorbeelden illustreren hoe problematisch de Vlaamse huisvestingssituatie nog steeds is en dat er nog heel wat moet gebeuren om de regels van de woningmarkt eerlijker te maken. Het gaat trouwens niet alleen om rechtvaardigheid. Ik kan u ook nog op neveneffecten wijzen die u als minister van Stedelijk Beleid na aan het hart moeten liggen. De marginalisering van de lage inkomens op de woningmarkt is vooral een fenomeen van de grote steden dat heeft geleid tot het ontstaan van probleembuurten, concentratie van kansarmen, verkommerde woonwijken en uiteindelijk ook de teloorgang van hele wijken. De vraag is, wat moet er nu gebeuren ? Welke maatregelen kunnen deze tendens ombuigen ?

De overheid moet in de eerste plaats via reglementering de misbruiken onmogelijk maken. De belangrijkste hef-

boom hierbij is de wijziging van de huurwet waarbij de huurprijzbeheersing wordt gekoppeld aan kwalitatieve eisen. Dit is een louter federale materie maar dit staat in alle rapporten over stedelijk beleid. Het is ook een van belangrijkste prioriteiten in het Rapport van de Armoede. Iedereen die met de problematiek bezig is, is ervan overtuigd dat er dringend iets moet gebeuren. Ik stel vast dat er bij de meerderheidspartijen geen politieke wil bestaat om op te treden. Ik heb gehoord dat vooral de christen-democraten dwars liggen. In elk geval, mijnheer de minister, is het absoluut noodzakelijk uw federale collega's aan te sporen tot maatregelen.

Er zijn natuurlijk ook Vlaamse initiatieven mogelijk. Eerst en vooral is er de Vlaamse wooncode. Daarin worden onder meer kwaliteitsgaranties voor huurwoningen opgenomen. Het is ons niet duidelijk waarom dit kant en klare ontwerp nog niet werd voorgelegd aan het parlement. Onlangs kreeg ik de lijst van decreten die dit jaar nog zullen worden besproken en tot mijn spijt stelde ik vast dat de Vlaamse wooncode daar niet bij is. Blijkbaar is de consensus in de regering over dit ontwerp verdwenen, misschien heeft die nooit bestaan. Ik vermoed dat de CVP de verdediging van de eigenaarslobby op zich heeft genomen, vandaar de stilte op dit vlak.

Een andere mogelijkheid is op een effectievere manier gebruik maken van het instrument huurtoelage waarbij de categorieën die ervoor in aanmerking kunnen komen nog worden uitgebreid. Ik denk aan alleenstaande vrouwen met kinderen, een steeds groeiende groep op het gebied van armoede. Ze zijn dikwijls aangewezen op gemeubelde kamers of krotwoningen omdat ze over onvoldoende geld beschikken.

Ze beschikken niet over voldoende financiële middelen om een degelijke woning te huren. Hier kan een huurtussenskomst een oplossing bieden. De woonsituatie is toch belangrijk voor opgroeiende kinderen. Dit is niet hetzelfde denkkader als dat van de huurcheque van de VLD. Huurtussenskomst is voor ons alleen maar mogelijk als de overheid meer greep krijgt op de huurmarkt. De overheid mag niet via huurtussenskomst of huurcheques huisjesmelkers financieel beter maken. Het huurmechanisme – zeker de prijsbepaling – moet eerst en vooral in handen komen van de overheid, pas dan kan er sprake zijn van huurtoelage of huurtussenskomst.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : U wantrouwt de markt heel erg.

Mevrouw Vera Dua : Ik ken de huurmarkt vrij goed, mijnheer Denys.

De heer André Denys : Het wantrouwen dat u uitstraalt is enorm groot en ik denk dat u op deze wijze nooit tot een

Denys

oplossing kan komen. Met ons huurcheque-voorstel willen we een creatieve oplossing vinden voor subsidiëring en financiering. Het is een rechtstreekse subsidiëring buiten de huisvestingsmaatschappijen om. Met deze vorm van subsidiëring kan men beter opsporen wie het echt nodig heeft. Men moet dan wel wat vertrouwen in de markt hebben. De overheid heeft minder impact op de projecten.

Mevrouw Vera Dua : Uw laatste opmerking is terecht. Het is niet alleen een creatieve oplossing maar ook een lucratieve oplossing voor bepaalde huiseigenaars. Ik nodig u uit om in bepaalde steden te kijken naar de huurprijzen die men durft vragen. Ik spreek over de secundaire huurmarkt, niet de gewone huurmarkt. De overheid moet in staat zijn prijs- en kwaliteitsgaranties te geven voor de secundaire huurmarkt, zoniet rest er voor een bepaalde groep van de bevolking geen andere mogelijkheid dan het huren van gemeubelde kamers. Dat is nu reeds het geval in bepaalde steden.

De heer André Denys : Ik ben het met u eens dat een dergelijk systeem ook aan voorwaarden dient gebonden te zijn. In de huidige sociale huisvestingspolitiek is het zo dat de overheid eigenaar wordt van de grond en de huizen. Met ons voorstel geeft men rechtstreeks steun aan wie het nodig heeft. Men denkt niet vernieuwend genoeg. Ik hoor de CVP hier pleiten voor lichte verschuivingen, die uiteindelijk op grotere uitgaven neerkomen. Behalve onze huurcheque hoor ik hier weinig nieuwe voorstellen.

Mevrouw Vera Dua : Indien er ooit voorstellen komen ter wijziging van de huurwet of analoge voorstellen die op het Vlaamse niveau kunnen worden gerealiseerd, hoop ik dat u uw redenering van vandaag zal verderzetten en deze voorstellen zal steunen. We moeten echter komen tot een controle van de prijzen, zodat wonen voor iedereen betaalbaar wordt. Dat is de kern van mijn verhaal, dat op dit punt wellicht afwijkt van het uwe.

De sociale huisvesting heeft de voorbije jaren een merkwaardige evolutie gekend. Oorspronkelijk was er vooral nieuwbouw op het platteland. Veel open ruimte werd op deze wijze opgeofferd. In de steden werden grote sociale flatgebouwen opgetrokken met de bekende gettovorming als gevolg. We zijn er nu allemaal van overtuigd dat beide tendensen nefast waren voor onze steden.

– *De heer Marc Olivier, eerste ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Een tijdje geleden is er een inhaaloperatie gestart voor de sociale huurwoningen met als hoogtepunt de Domus Flandria-operatie, waardoor ongeveer 10.000 huureenheden zouden worden gerealiseerd. Ik denk dat de belangrijkste – ik zou bijna zeggen de enige – verdienste van dit

initiatief is dat het aanbod van vooral sociale huurappartementen daardoor op kort termijn fors werd uitgebreid.

Ik denk echter dat er ook grote fouten werden gemaakt via het Domus Flandria-project. De manier waarop opnieuw grote huurcomplexen lukraak werden ingeplant in bepaalde stadswijken zonder rekening te houden met de bestaande stedelijke structuur, zonder enige omkadering, zonder samenspraak met de buurt, kan niet bepaald gelukkig worden genoemd. Men heeft blijkbaar weinig geleerd uit het verleden. Op termijn zal dit weer leiden tot een ongewenste concentratie van bepaalde bevolkingscategorieën, met alle samenlevingsproblemen die daarmee gepaard gaan. Ik herinner me nog zeer goed de woorden van een ambtenaar van Gent toen we daar met de commissie op bezoek waren. Hij zei toen dat die Domus Flandria-gebouwen de verticale krottenwijken zullen worden in het jaar 2000. We moeten dit soort zaken in de toekomst zeker vermijden.

Uit de beleidsbrief en uit de verklaringen van de minister blijkt gelukkig dat daar inderdaad van wordt afgestapt. Blijkbaar heeft men toch gezien dat de resultaten in de praktijk niet zo schitterend zijn. Het accent zal nu meer worden gelegd op kleinschalige renovaties en inbreidingsgerichte vernieuwbouw in de buurten die dit het best kunnen gebruiken.

We hopen ook, mijnheer de minister, dat dit effectief in de praktijk zo zal kunnen worden gerealiseerd : geen mastodontcomplexen met sociale woningen, maar wel een systeem waarbij verspreid in de buurten ofwel huizen worden opgekocht, die dan worden gerenoveerd en omgevormd tot sociale huurwoningen, ofwel ter beschikking worden gesteld – via allerlei tussenkomsten – aan huurders.

Ten slotte wil ik ook nog iets zeggen in verband met de plannen van de minister om via een apart premiestelsel jonge gezinnen aan te trekken in de steden. Op het eerste gezicht lijkt dit een goed initiatief. De vraag is echter of dit zal volstaan om gezinnen in onze steden te houden. Daar gaat het immers toch om. We hebben genoeg jongeren in de steden, maar op een bepaalde leeftijd trekken de gezinnen weg.

Uit studies blijkt dat de stadsvlucht voornamelijk zijn oorsprong vindt in het slechte leefklimaat. Gezinnen met opgroeiende kinderen verlaten de stad zodra ze dit financieel aankunnen omdat er te weinig speelruimte is, omdat er te weinig groen is of omdat ze de stad te onveilig vinden door het toenemende autoverkeer. Kortom, ze vinden dat de stad geen goede leefomgeving is om hun kinderen te laten opgroeien. De vraag is dan, mijnheer de minister, of een beperkte aanpassing van de premiestelsels deze vorm van stadsvlucht zal kunnen tegenhouden.

Dua

Het gaat doorgaans om gezinnen die reeds een zekere financiële capaciteit hebben. Het enige wat in het beste geval zal kunnen worden bereikt, is dat enkele relatief goede gezinnen iets vlugger of iets luxueuzer zullen bouwen of kopen in de stad. De échte stadsvlucht zal men daarmee echter niet kunnen stoppen. De enige oplossing is dat de globale leefbaarheid van bepaalde stedelijke buurten wordt verhoogd, en op dit vlak zijn de financiële mogelijkheden jammer genoeg nog steeds zeer beperkt.

Ik wil hier nogmaals ons pleidooi herhalen voor een apart stadsvernieuwingsfonds waardoor op substantiële wijze zou kunnen worden geïnvesteerd in de steden. Ik vermoed dat we daar in de toekomst nog uitgebreid op zullen kunnen terugkomen. Alleen op deze manier kan de stad weer een aantrekkingskracht uitoefenen om er te komen wonen en leven. Alle andere dingen zijn slechts lapmiddelen die het proces van stedelijk verval in het beste geval wat kunnen afremmen, maar ze zullen nooit het tij doen keren. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, minister, collega's, de beleidsbrief van minister Peeters over een leefbaar Vlaanderen waar het goed is om wonen, hebben we bij het Vlaams Blok zeer aandachtig doorgenomen. Heel wat vaststellingen die in deze beleidsbrief zijn opgenomen inzake grootstedelijke problematiek in het algemeen en huisvestingsproblemen in het bijzonder werden reeds lang door het Vlaams Blok aangehaald en naar voren gebracht.

Sinds de jaren '60 zijn kapitaalkrachtige stedelingen onder druk van hogere belastingstarieven, toenemende stadsdrukke, verwaarlozing en onleefbaarheid van bepaalde wijken, sterk verhoogde criminaliteit en onveiligheid, aanwezigheid van vreemdelingen en de daarmee samenhangende verloedering van de stad steeds meer uit de stad weggetrokken en hebben ze zich gevestigd in de groene rand van de grootsteden.

Sinds de fusie in 1976 verloor de Antwerpse binnenstad bijvoorbeeld 140.000 inwoners aan de groene rand. In de plaats kwamen 40.000 vreemdelingen. In Gent stellen we dezelfde evolutie vast. De binnenstad zag 6 percent van haar inwoners naar andere oorden verhuizen. Zeker in de oude 19de eeuwse gordel, werden ze gedeeltelijk vervangen door Turken en Marokkanen. Maar Brussel mag zich ter zake kampioen noemen. Tussen 1964 en 1995 verlieten meer dan 284.000 oorspronkelijke Brusselaars hun stad. Zij werden vervangen door 196.000 vreemdelingen, naturalisaties buiten beschouwing gelaten. Heel wat wijken zijn als gevolg hiervan, en dat is voor sommige partij-

en een taboe waarover niet kan worden gesproken, verloederd geraakt.

De problemen inzake huisvesting waarmee vandaag hoofdzakelijk de grootsteden te kampen hebben, zijn veroorzaakt door een gebrek aan aandacht voor deze problematiek en door een gebrek aan beleid in het verleden. Aldus ligt de verantwoordelijkheid voor deze problematiek duidelijk bij de regeringspartijen van de voorbije decennia.

Aan de echte problemen, die aan de basis liggen van verloedering, van verpaupering en concentratie van kansarmen in bepaalde grootstedelijke buurten, wordt niets gedaan. Het is opvallend dat de overheid de ogen blijft sluiten voor reële oorzaken van de verpaupering en de verloedering van belangrijke delen van onze grootsteden : de toenemende criminaliteit, het verhoogde druggebruik en de invasie van niet-Europese vluchtelingen en vreemdelingen.

Wij ontkennen niet dat sinds het einde van de jaren tachtig in heel wat grootsteden belangrijke stappen in de goede richting werden gezet. Dit neemt niet weg dat we nog een zeer lange weg dienen af te leggen vooraleer we tot redelijke sanering van ons woonpatrimonium kunnen komen.

In het kader van het voeren van een saneringspolitiek inzake huisvesting dient er te worden van uitgegaan dat de Vlaming geboren is met een baksteen in zijn maag. Dit verklaart dan ook het feit dat ruim tweederde van de Vlamingen een eigen woning bezit en dat de Vlaming gemiddeld in een vrij grote woning woont, als men dit vergelijkt met het buitenland. Een van de pijlers waarop het huisvestingsbeleid moet steunen, is en blijft dan ook de eigendomsverwerving.

In het algemeen kan men vaststellen dat de woningvoorraad wellicht ruim voldoende is, met uitzondering van welbepaalde arrondissementen. In deze regio's, en ook in de Brusselse rand en in Vlaams Brabant, zijn wel voldoende woningen, maar ze zijn onbetaalbaar geworden. De huur- en koopprijzen scheren hoge toppen door de Franstalige en eurocratische inwijking. In deze regio's dient dus hoofdzakelijk aan nieuwbouwprojecten voor sociale woningen te worden gedacht.

Voor alle andere regio's en hoofdzakelijk in de grootsteden zijn wij eerder voorstander van het voeren van een degelijke renovatiepolitiek van bestaande woningen die kadert in het behoud van de eigenheid van een stad of een wijk, zodat de leefbaarheid en de specificiteit van de wijk niet verloren gaan.

Teneinde na renovatie van stadswijken ook de leefbaarheid ervan te kunnen bewerkstelligen, dient een duidelijk-

Verougstraete

ke politiek gevoerd te worden. Het leegzuigende effect van stadsrandwinkelcomplexen dient een halt te worden toegeroepen. De bedrijven, de winkels, de bioscopen en zelfs een deel van de schoolbevolking verdween uit de stad. De winkeliers bepalen mede de hartslag en de leefbaarheid van een stad.

Hun economische functie dient terug te keren naar het stadshart, anders zullen onze steden op termijn een af te wijzen Amerikaans model aannemen en zal iedere inspanning om tot renovatie en herbevolking van de stadsbuurten te komen tot mislukking gedoemd zijn.

In tegenstelling tot de hoeveelheid voorhanden zijnde woningen is het, zoals in de beleidsbrief vermeld, met de kwaliteit van de woningen inderdaad minder goed gesteld. Heel wat woningen vertonen inderdaad zware gebreken en zijn aan vervanging of herstel toe. Evenzeer, en dit niettegenstaande dat het uitrustingsniveau van de woningen in Vlaanderen de jongste jaren heel wat verbeterd is, zijn heel wat woningen verouderd en niet meer aangepast aan de hygiënische noden van deze tijd. Deze situatie komt vooral voor in de grootsteden Gent en Antwerpen, maar ook in middelgrote steden. Ook hierop dient duidelijk ingespeeld in het kader van de huisvestingspolitiek, waarbij aandacht dient te gaan naar renovatieprojecten en kleinschalige vernieuwbouw.

Wat betreft de premie- en toelagenstelsels die vroeger aan heel wat kritiek onderhevig waren, is een duidelijke verbetering merkbaar, door deze terug te brengen tot een eenmalige premie die op een zo eenvoudig mogelijke manier kan worden aangevraagd.

Hierbij dient echter nog meer de aandacht te worden gevestigd op het nog beter inlichten van de particulieren omtrent de mogelijkheid en de voorwaarden om te kunnen genieten van het toekennen van premies.

Daarbij dient ervoor te worden gezorgd dat de particulier die zijn woning wenst te renoveren, zijn toelage snel krijgt met een minimum aan bureaucratische rompslomp. Het invoeren van een één-loket-systeem is dan ook een positief initiatief.

Het Vlaams Blok is tevens voorstander van het verlenen van een bijkomende huisvestingspremie aan jonge Vlaamse gezinnen die zich wensen te vestigen in wijken met grote vreemdelingenconcentraties om aldus een heroveringsstrategie te kunnen voeren, waarbij het de bedoeling is om onze wijken terug te geven aan de eigen bewoners.

De sociale woningen moeten eerst en vooral de eigen Vlaamse bevolking ten goede komen. Dat betekent niet alleen dat de eigen Vlaamse bevolking voorrang heeft,

dat betekent ook dat ze recht heeft op een woonomgeving waarin zij zich thuisvoelt.

Verder dient bijzondere aandacht besteed aan het feit dat de toewijzing van sociale woningen conform de reglementering moet geschieden en dat de politieke voorkeur hierbij geen rol mag spelen. De hiertoe aangestelde commissarissen dienen hun controletaak optimaal te vervullen.

Inzake sociale woningbouw zijn we voorstander van kleinschaligheid. In het verleden werd te veel aan grootchalige hoogbouw gedaan. Deze uniforme blokken of woonkazernes, afgekeken van de intussen gelukkig te loorgegane Oosteuropese socialistische regimes, hebben geleid tot woononvriendelijke situaties en liggen tevens aan de basis van verloedering, criminaliteit en onveiligheid. Daarom dient de leefbaarheid van de sociale woonblokken aangenamer te worden gemaakt.

De heffingen op leegstand en verkrotte woningen zijn van uitermate groot belang voor een huisvestingsbeleid dat op een verbetering van de kwaliteit van woningen is gericht.

In de beleidsbrief wordt terecht opgemerkt dat de overheidstegemoetkoming veelal te laat komt. Het onheil is reeds geschied. Het niveau van de woningkwaliteit daalt, omdat de verkrotting en de verwaarlozing ongestoord hebben kunnen voortwoekeren. Daarom moet de overheid niet enkel remediërend, maar ook ontradend, ontmoedigend en repressief kunnen optreden. Hierbij dienen echter sociale uitzonderingen te worden gemaakt voor eigenaars die hun woning zelf bewonen, alsook voor eigenaars die door erfenis een eigendom verkrijgen of een eigendom in onverdeeldheid met andere erfgenamen bezitten.

Belangrijk is in dit verband dat de rol van de burgemeester bij het ongeschikt of onbewoonbaar verklaren van woningen wordt uitgebreid en meer expliciet wordt geformuleerd, zodat de gemeenten een betere basis krijgen om de verkrotting tegen te gaan en de belangrijke taak van bewaking en bevordering van de kwaliteit van de woningen aan hen wordt toebedeeld. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, in de eerste plaats wil ik aanstippen dat we in de commissie een paar maanden geleden een vrij grondig debat hebben gevoerd over deze beleidsbrief. Eigenlijk moet ik toegeven dat de discussie die we nu voeren, een beetje inspeelt op wat een nieuwe beleidsbrief zou kunnen zijn. Vanuit mijn visie werden een aantal intenties naar voren gebracht. Nu evolueren we in de richting van het geven een meer concrete vorm hieraan.

Mevrouw Heeren heeft een aantal dingen aangebracht die betrekking hebben op een nieuwe beleidsbrief. De

Peeters

heer Vermeiren heeft het proces van het verleden gemaakt. Ik doe daar altijd graag aan mee, maar vind dat we er op dit ogenblik echt geen behoefte aan hebben en dat we vooral naar de toekomst moeten kijken. In die zin heeft vooral de heer Van Vaerenbergh een zeer goede situatieschets gegeven. Ik heb mevrouw Dua horen pleiten voor een zeer sterke overheid en voor het belang van de huursector en de relatie tussen huisvesting en stedelijk beleid, wat toch wel zeer essentieel is in onze doelstellingen.

Er waren ook de wijze woorden van de heer De Loor, die stelt dat we dit probleem niet over een periode van vier jaar zullen kunnen oplossen. Laat ons daarom nagaan wat we in een globale beleidsvisie op lange termijn tot stand kunnen brengen.

Er was een eerste pleidooi voor de invoering van de huurcheque onder de vorm van de gemoduleerde huurcheque. Collega's, dit initiatief lijkt sympathiek. Mevrouw Dua heeft in dat verband al argumenten aangebracht om aan te tonen dat zo'n initiatief op zich echter geen oplossing vormt voor dit probleem. Voor deze materie beheersen we de markt niet. Dit zou nodig zijn om dit in te voeren. Zo'n initiatief verhelpt het fundamentele probleem van het aanbod van het aantal huurwoningen niet dat zich nu vooral voordoet. Er werd hier over de huisjesmelkers gesproken. Zo'n initiatief zal de gelden draineren naar diegenen die heel vaak misbruik maken van de toestand van de markt. Dat is onvermijdelijk, zolang men niet beschikt over een echte woonkwaliteitsnorm en controle op de prijsvorming op de private huurwoningmarkt. Dat zijn essentiële structurele componenten. Pas als die voorwaarden zijn vervuld, kunnen we daarover discussiëren.

De heer Vermeiren heeft gepleit voor wetenschappelijk onderzoek. Hij vroeg zich af waarom dat niet vroeger is gebeurd. Het is belangrijk om te weten dat dit onderzoek vandaag wel plaatsvindt. Op vrij korte termijn hebben we al een viertal studies ter onzer beschikking, die dit beleid kunnen onderbouwen. Er moet geen bezorgdheid heersen over de rol van de VHM. We moeten werken met een beheersovereenkomst, met resultaatsverbintenissen.

De heer Vermeiren staat bekend als iemand die bekommerd is om het welzijn van de gemeenten. Hij zegt dat de minister de gemeenten een aanbod doet. Is het niet goed de gemeenten te betrekken bij het beleid? Mijns inziens zou dat een goede zaak zijn. Men stelt vast dat huisvestingsambtenaren vrij goed werk leveren. Men zou waardige partners kunnen maken van de gemeenten. De heer Vermeiren vraagt zich af of dat niet tot teveel administratieve rompslomp zal leiden, en of de gemeenten daarvoor zullen worden vergoed. Ik wil in dat verband verwijzen naar de heffingen voor leegstand. Als de gemeenten een bijkomende opdracht krijgen, moeten ze daarvoor worden vergoed. De uitgewerkte regeling inza-

ke de heffingen voorziet een vrij goede vergoeding voor de uitvoering van hun opdracht.

De heer Vermeiren heeft ook gewezen op de kwaliteitsverschillen tussen de verschillende provincies. Hij heeft zich afgevraagd of de vooropgestelde maatregelen wel efficiënt zijn. Die maatregelen moeten op hun effect worden beoordeeld. Ik stel voor om over een jaar tot een evaluatie over te gaan. Hij heeft ook verwezen naar het feit dat we met partners werken en gesproken over de privé-sector. We moeten in de eerste plaats werken met partners die vertrouwd zijn met deze problematiek. We zullen dus met een sterke overheid aan de slag moeten gaan. De privé-sector zal bijvoorbeeld nooit geïnteresseerd zijn – zoals ook mevrouw Dua het heeft gezegd – om in Gent iets te doen aan de negentiende eeuwse gordel. Dat is hun zorg niet. Zij hebben dat opgegeven en de overheid moet dat aanpakken.

De administratieve rompslomp moet worden geëlimineerd. Ik wil werken aan de vereenvoudiging van de procedures. In de loop van deze maand zal dat ook gebeuren. Het één-loket-systeem wordt door zowat iedereen toegejuicht. Men heeft hier gesproken over de noodzaak om van hoogbouw af te geraken. We moeten het veiligheidsaspect voor ogen houden. De heer De Loor zei dat het wonen boven winkels hierbij een belangrijke aangelegenheid is.

Het verwondert me dat mevrouw Heeren voor een kaderdecreet pleit. We moeten erin slagen om met dit decreet het beleid volledig in te vullen.

Ik denk alle vragen te hebben beantwoord. Verder verwijs ik graag naar het verslag.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, zou u een concreet antwoord kunnen geven op mijn vraag naar het tijdstip van de bespreking van de Vlaamse wooncode in dit parlement?

Minister Leo Peeters : Ik zal dit nog voor de zomer voorleggen aan de regering.

De voorzitter : Het debat is gesloten.

BELEIDSBRIEF Vlaanderen sturen – Lokaal besturen. Samen met alle lokale partners werken aan een beter Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1995-1999 – 159 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Debat

Voorzitter

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de Beleidsbrief Vlaanderen sturen – Lokaal besturen. Samen met alle lokale partners werken aan een beter Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1995-1999.

Het debat is geopend.

De heer Cardoen en mevrouw Heeren, verslaggevers, verwijzen naar het verslag.

De heer Demeulenaere heeft het woord.

De heer Julien Demeulenaere : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, met vertraging bespreken we vandaag de beleidsbrief Vlaanderen sturen, lokaal besturen. Dat is een zeer mooie titel. In deze beleidsbrief noemt de minister de concretisering van een partnership met de lokale besturen een belangrijke hoeksteen van het nieuwe beleid. Dat partnership moet gestalte krijgen via overeenkomsten tussen de Vlaamse overheid en de gemeenten.

Blijkbaar is het de bedoeling om de gemeenten in een val te lokken met mooi ogende principes als kwaliteitszorg, prestatiegerichtheid, gecoördineerde aanpak en evenwicht tussen opdrachten en middelen. Dit zijn beginselen die de gemeenten aanspreken. In feite wordt de betuttelende en bevoogdende rol van de overheid via deze convenanten nog versterkt. De valse start van het Sociaal Impulsfonds is alvast een slecht voorbeeld van innoverend beleid. Met 380 miljoen frank, te verdelen tussen 308 gemeenten waarvan er ruim 270 uit de boot vallen, kan men bezwaarlijk een therapie opbouwen die de leef-en omgevingskwaliteit in achtergestelde buurten zal verbeteren. Het Sociaal Impulsfonds wordt een doos, die is gevuld met mooie principes maar die niet beschikt over de nodige centen om de doelstellingen waar te maken.

Bij de begrotingsbespreking drukte ik mijn bezorgdheid uit over de toenemende opdrachten van gemeenten en OCMW's, onder meer door de vergrijzing van de bevolking. Een opmerkelijke verhoging van de dotaties wordt hierdoor noodzakelijk. Voor 1996 wordt 41 miljard frank voorzien door het Gemeentefonds. Dit houdt een stijging in van 2,78 percent ten opzichte van 1995 en is beduidend minder dan wat het decreet van 31 juli 1990 bepaalt : normaaliter verwachtte men een toename van 3,19 percent. De aan de gemeente aangereikte middelen liggen derhalve beduidend lager dan de reële noden. De meeste gemeenten gaan dan ook op zoek naar nieuwe inkomstenbronnen, zoals de gemeentelijke vennootschapsbelasting.

Wat het Vlaams Investeringsfonds betreft, hebben de gemeenten veel last met de wijzigingen die aan de dotatie van het investeringsfonds worden aangebracht. De vraag

van de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten naar stabiliteit is dan ook terecht.

Mijnheer de minister, met betrekking tot het financieel evenwicht van de lokale besturen uit u uw bezorgdheid over de stijgende tendens van de pensioenbijdragen. De door u voorgestelde oplossing, namelijk de aanwerving van meer statutair personeel in de plaats van contractuelen, kan bijdragen tot een kering van het tij, maar dan moet u het aanwerven van meer statutair personeel aantrekkelijker maken.

De bijdrage die door de Rijksdienst moet worden gevorderd tijdens de komende jaren zal 35 percent van de totale loonkost overtreffen. Dit wordt, bij een ongewijzigd beleid, een catastrofe voor de meeste gemeenten. Om het stelsel te redden zullen ernstige maatregelen nodig zijn.

Wat de aanvullende belasting betreft is er gelukkig een kentering in gunstige zin. De beleidsbrief maakt gewag van een minderontvangst van 7,8 percent voor 1993 ten opzichte van de ramingen. De cijfers voor 1994 zijn inmiddels bekend, en hieruit blijkt dat 98 percent van de initiële verwachtingen werd bereikt. De door de Administratie der Directe Belastingen meegedeelde ramingen zijn dus doorgaans vrij accuraat.

Ook inzake de doorstortingen – een oud zeer – zijn er blijkbaar betere perspectieven. De door het Ministerie van Financiën vooraf opgegeven betaaldata voor de doorstortingen worden in 1996 blijkbaar gerespecteerd.

Het door de Vlaamse overheid opgedrongen personeelsbeleid baart de gemeenten nogal wat zorgen. In tegenstelling tot wat wordt beweerd ervaren de gemeenten weinig of niets van wat u de begeleiding door het departement Binnenlandse Aangelegenheden bij de arbeidsintensieve operatie noemt. De grote bevoordelingen van de hele operatie zijn daarentegen noch het personeel noch de besturen, maar wel de vele consultingbureaus die grof geld verdienen met het opstellen van personeelsbehoeftenplannen en andere door de CAO van juni 1993 opgelegde zaken.

Mijnheer de minister, indien de begeleiding en de ondersteuning vanuit uw departement zo optimaal is, waarom dienen de gemeentebesturen dan massaal naar de dure externe bureaus te stappen ? Het is alom geweten dat de consultingbureaus die bijzonder bedrijvig zijn en aan lobby-ing doen hun wetenschap eigenlijk verwerven bij de administratie, zodat de burger in feite tweemaal betaalt.

Arbeidsherverdeling is een modewoord geworden. Aan de gemeenten wordt opgelegd de halftijdse vervroegde uittreding in hun statuten op te nemen. Nooit werden de lokale besturen bij het opzetten van deze constructie betrokken. Sommige besturen moeten wel bijzonder inven-

Demeulenaere

tief zijn om deze regeling in te passen zonder dat dit de dienstverlening aantast. Bovendien – en dit geldt ook voor het uitwerken van de vrijwillige vierdagenweek – dienen de gemeentebesturen de pensioenbijdragen voor dit deels niet-presterend personeel te betalen à rato van de fictieve wedde van 100 percent.

Inzake de openbaarheid van bestuur had ik graag van de minister vernomen welke de reden is voor het uitblijven van het ontwerp van decreet, dat reeds geruime tijd geleden bij de Raad van State aanhangig werd gemaakt. Ook hier werden de gemeenten slechts fractioneel betrokken. Naar verluidt zou het de bedoeling zijn ook de personeelsevaluaties te laten opnemen in het decreet. Kan dit eigenlijk wel, zeker in het licht van de privacy van de betrokken ambtenaren ? Hoe denkt de minister de geringe belangstelling van het publiek ten opzichte van de mogelijkheid tot inzage van de bestuursdocumenten te stimuleren ? Anderzijds, hoe zal de minister de gemeenteraadsleden rechten bezorgen, onder meer in verband met het afleveren van fotokopieën ?

Mijnheer de minister, in uw beleidsbrief heeft u gesteld dat er een duidelijke sanering van de intercommunales met algemene doelstelling moet komen, ten voordele van de versterking van de Vlaamse provincies. U zou hieromtrent in de nabije toekomst de nodige initiatieven nemen. Kan u ons zeggen wat er al geregeld is en hoever het staat met het ontwerp van decreet ter zake ? In de wet van 10 april 1995 tot aanvulling van de nieuwe Gemeentewet betreffende de gemeentelijke volksraadpleging werd inderdaad het wettelijk kader gecreëerd om de gemeentelijke bevolking over fundamentele aangelegenheden te raadplegen.

Het is uw voornemen om bij wijze van experiment enkele pilootprojecten te ondersteunen, teneinde het gebruik van de bestaande mogelijkheden te stimuleren. Mijnheer de minister, u miste reeds een kans om dit in Koekelare te laten doorgaan. De bevolking drong daar aan op een volksraadpleging, maar de huidige meerderheid van tien op negentien weigerde in te gaan op dit verzoek. U zal er in de toekomst ongetwijfeld nog meer over horen.

Onder het hoofdstuk : De stadsgewesten : een vergroting van het stedelijk draagvlak, verwijst u naar de bovengemeentelijke opdrachten, de grotere bestuurschaal, de centrumfunctie enzovoort, in een argumentatiekader om de eventuele oprichting van deze stadsgewesten te rechtvaardigen. De resultaten op dit vlak in het buitenland zijn echter niet bemoedigend. Zo telt Frankrijk op zeventig stedelijke kernen slechts negen stadsgewesten, waarvan er slechts een tweetal blijken te functioneren.

We zijn alvast van oordeel dat dergelijke initiatieven zinloos zijn, omdat men ofwel te sterk de provinciale schaal benadert ofwel een beroep kan doen op andere samenlevingsmodellen zonder dat hiervoor een specifieke structuur nodig is.

Ten slotte wil ik, mijnheer de minister, uw aandacht vestigen op een ernstig incident dat mij ter ore werd gebracht en dat wellicht zal uitmonden in een belangenconflict.

Naar aanleiding van de behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van de provinciewet in de Senaat moet ik met onsteltenis vaststellen dat de bevoegdheden van de Vlaamse regering worden aangetast. De Senaat wil blijkbaar de werkwijze reglementeren van de diensten van het Vlaams Gewest en meer bepaald van het personeel dat in de provincies is tewerkgesteld.

Het gaat hierover. Op 20 juli 1994 besliste de Vlaamse regering dat de personeelsleden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap per provinciaal gouvernement worden samengebracht in één enkele afdeling, die ressorteert onder het gezag van de gouverneur en waarop het Vlaams personeelsstatuut onverkort en integraal van toepassing is. Dit personeel staat in voor de voorbereiding van de dossiers in aangelegenheden die krachtens decreet ressorteren onder de beslissingsbevoegdheid van enerzijds de gouverneur en anderzijds de bestendige deputatie. De Senaatscommissie voor Binnenlandse Aangelegenheden nam op 24 april jongstleden een amendement aan tot wijziging van artikel 106 van de provinciewet, waarbij wordt gesteld dat voor het voorafgaand onderzoek van de zaken de Bestendige Deputatie de medewerking kan vragen van het personeel dat door de federale staat, de gemeenschappen en gewesten ter beschikking is gesteld van de provincie.

Dergelijke dispositie staat haaks op de beslissing van de Vlaamse regering. Dat dit goedgekeurd amendement, waarbij de regeling van de werkwijze van de diensten van het Vlaams Gewest aan de Vlaamse regering wordt onttrokken, uitgerekend door de heer Happart werd ingediend, is een kaakslag voor de werking van de Vlaamse administratie.

Mijnheer de minister, ik vraag u zeer concreet : wat zal de Vlaamse regering hiertegen inbrengen ? Ter uwer informatie : ik heb het document hier bij me. (*Applaus bij de VLD en het VB*)

De voorzitter : De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de SP steunt de beleidsbrief : Vlaanderen sturen – lokaal besturen. Het is waardevol te streven naar een betere kwaliteitszorg en een meer efficiënte prestatiegerichtheid op

Logist

lokaal niveau. De benadering om de lokale besturen te behandelen als een volwaardige partner, op basis van gelijkwaardigheid, is een positief gegeven. Als men nieuwe opdrachten wil geven aan de gemeenten, vergt dat, gezien hun budgettaire beperkingen, de nodige financiële garanties. Als gewaarborgde basisfinanciering zijn de middelen van het Gemeentefonds erg belangrijk, zowel wat de globaal beschikbare geldmassa, als de geldende verdeelcriteria betreft.

De aandacht die in de beleidsbrief wordt besteed aan de pensioenproblematiek, vinden we erg positief. Voor de berekening van de pensioenbijdragen van de gemeenten houdt men rekening met de verhouding tussen de totale kost van de pensioenen en de totale loonmassa van de statutaire ambtenaren. Hier ligt een probleem. Te veel gemeentebesturen en OCMW's ijveren voor de aanwerving van niet-statutair personeel. Dat is begrijpelijk, aangezien de gemeente een premie van de overheid ontvangt wanneer ze een gesco in dienst neemt. Deze tegemoetkoming vervalt als het een statutair personeelslid betreft. We zijn dan ook voorstander van een globaal onderzoek van deze problematiek. Er dient een systeem te worden gecreëerd dat de aanwerving van personeel in statutair verband opnieuw aantrekkelijk maakt. Alleen op die manier kunnen de pensioenbijdragen een aanvaardbaar peil benaderen.

Een tweede probleem in de materie van de pensioenen is het feit dat 21 van de 308 Vlaamse gemeenten niet zijn aangesloten bij de RSZ-PPO. De zeven percent niet-aangesloten gemeenten vertegenwoordigen echter meer dan vijftig percent van het personeel. Ook hier is een oplossing nodig en dient er te worden gestreefd naar meer solidariteit.

Het Vlaams Investeringsfonds is een belangrijke bron voor de financiering van de buitengewone uitgaven van onze Vlaamse gemeenten. Het Investeringsfonds is een goede zaak, maar als men grotere infrastructuurwerken met deze gelden wil bekostigen, wordt het moeilijk. Zelfs het opsparen van de trekkingsrechten gedurende de volledige zittingsperiode volstaat vaak niet om één en ander te financieren. De toekenning van de trekkingsrechten is nu versoepeld via voorschotten. Om financieringsproblemen te vermijden, zal men deze regeling moeten verfijnen.

Een ander positief element ligt in het streven naar een oplossing voor de laattijdige doorstorting van de belastingopbrengsten die aan de gemeenten toekomen. Dit probleem is echter niet nieuw. Laattijdige doorstortingen en verkeerde ramingen van de belastingontvangsten hebben soms zware gevolgen voor de gemeenten. De federale overheid zou moeten inzien dat het zo niet verder kan. Op elk niveau moet worden gezocht naar een oplossing,

want het is onaanvaardbaar dat gemeenten, provincies en gewesten het slachtoffer worden van een falende federale fiscale administratie.

De gemeenten kunnen autonoom de aanslagvoeten van de gemeentelijke belasting vaststellen. Daardoor ontstaat een grote ongelijkheid. Sommigen heffen geen aanvullende belasting en compenseren dit met andere inkomsten. Bovendien verschilt de waarde van de opcentiemen sterk van gemeente tot gemeente. Als men op het Vlaamse niveau een minimum- en een maximumgrens zou vastleggen voor de aanvullende belasting op de personenbelasting en op de onroerende voorheffing bij de opcentiemen, kan dat de gelijkheid tussen de gemeenten vergroten. Ook zou ik willen pleiten voor een stukje solidariteit tussen de gemeenten.

Het gemeentelijk personeelsbeleid mist vaak nog elke vorm van samenhang. Alle lokale besturen, met inbegrip van OCMW's, bibliotheken, gemeentelijke culturele instellingen en sportdiensten, voeren nog al te dikwijls een eigen personeelsbeleid. Wanneer men dit beleid over de gemeentegrenzen heen bekijkt, stelt men een nog grotere verscheidenheid vast. Het aanvaarden en opvolgen van het sectoraal akkoord in alle Vlaamse gemeenten moet hieraan verhelpen. Het is evenwel logisch dat bijsturingen en aanvullingen van dit akkoord kunnen leiden tot een grotere verfijning en differentiëring, aangepast aan de specifieke situatie van de gemeente. Het kader van de essentiële uitgangspunten mag echter niet verwateren.

Door het stimuleren van het stelsel van de halftijdse vervroegde uittreding en het invoeren van het stelsel van de vrijwillige vierdagenweek kan elke gemeente haar steentje bijdragen om de structurele werkloosheid aan te pakken. Op elk niveau moeten stappen worden gedaan om dit maatschappelijk probleem op te lossen. Ook hier is solidariteit geen loos begrip.

Hoewel de openbaarheid van bestuur in gemeenten en provincies tot de bevoegdheid van de federale regering behoort, kan ook het Vlaams Gewest op dit vlak een belangrijke rol spelen. Een wettelijk en decretaal instrumentarium inzake deze materie, aangevuld met een draaiboek ten behoeve van de lokale besturen, zal zeker zorgen voor een vlottere afhandeling van de aanvragen voor openbaarmaking. Een uniforme aanpak in alle Vlaamse besturen is dan ook noodzakelijk.

Ondertussen werd ook het wettelijk kader gecreëerd om in de vorm van een gemeentelijke volksraadpleging de gemeentelijke bevolking op bepaalde tijdstippen te raadplegen over fundamentele aangelegenheden die het lokale beleid aanbelangen. Een goede begeleiding en controle door de Vlaamse overheid zal het organiseren van een gemeentelijke volksraadpleging alleszins ten goede komen.

Logist

Het verzorgen van een optimale dienstverlening is geen eenvoudige taak. Al te dikwijls zoekt het publiek vruchteloos zijn weg in de gewestelijke, provinciale en gemeentelijke procedures voor het bekomen van een toelage of een sociale bijdrage. Bovendien zijn de regelingen vaak complementair of supplementair. Het één-loket-systeem zou een enorme stap voorwaarts zijn voor de dienstverlening aan de bevolking. Het zoeken naar een efficiënte samenwerking tussen de verschillende administratieve diensten wordt alleszins een enorme uitdaging.

Het fenomeen van de burgerwachten toonde aan dat de sociale samenhang binnen een wijk kan worden bevorderd door het nauwer betrekken van de bewoners bij het oplossen van maatschappelijke bekommernissen. Het kan in geen geval de bedoeling zijn de taken van politie of rijkswacht over te nemen. Buurt- of wijktoezicht zonder patrouillewerk zijn aanvaardbaar, evenals het uitvoeren van kleine onderhouds- en herstellingswerken aan het publiek domein, of het fungeren als onthaal-, informatie- of vertrouwenspersoon ten aanzien van de buurtbewoners.

In het kader van het nieuwe Vlaamse Gemeentedecreet zal de verbetering van het statuut van de lokale mandatarissen belangrijk zijn. Door de steeds groter wordende inzet, beschikbaarheid en deskundigheid, schrikken heel wat inwoners ervan terug om deel te nemen aan het bestuur van hun gemeente. De voorbereiding van het Vlaamse Gemeentedecreet biedt een unieke aanleiding om nieuwe klemtonen te leggen inzake de samenstelling en de werking van de gemeentelijke organen.

Het provinciebestuur blijft een noodzakelijk bestuurlijk niveau tussen de gemeenten en het Vlaamse Gewest. De provincie zal een coördinerende, stimulerende en ondersteunende rol vervullen ten aanzien van de lokale overheden, zonder de gemeentelijke autonomie in het gedrang te brengen. Een heroriëntatie van de taakomschrijving van paraprovinciale en intercommunale verenigingen die beleidsbevoegdheid onttrekken aan de provincieraad, zal de werking en de uitstraling van de provinciebesturen zeker ten goede komen.

Positief is ook de aankondiging van een nieuw decreet, dat tal van problemen rond de democratische controle, de omvang van de taakbeartiging van sommige intercommunales en de werking ervan zal oplossen.

De beleidsbrief besteedt eveneens aandacht aan het grootstedelijk vraagstuk.

De steden vervullen belangrijke centrumfuncties zonder daarvoor op billijke wijze geretribueerd te worden. De verpaupering van de steden, het gebrek aan middelen en de lasten die de centrumfunctie met zich meebrengt, moeten worden aangepakt door een grotere bestuursschaal te

creëren voor een aantal bovengemeentelijke taken. De stad en de ringgemeenten waarmee een duidelijke samenwerking bestaat en wiens belangen in belangrijke mate met elkaar zijn verweven, moeten worden samengebracht in een samenwerkingsverband, stadsgewest genaamd, om een aantal bovengemeentelijke taken gemeenschappelijk te behartigen.

Voor binnengemeentelijke taken dringt zich dan weer een schaalverkleining op om de aanspreekbaarheid op gemeentelijk niveau te vergroten. De gemeente is immers het bestuursniveau bij uitstek waar de noden van de plaatselijke bevolking worden gehoord en indien mogelijk geremedieerd. Een versterking van het democratisch gehalte en een grotere participatie aan het gemeentelijk beleid kan worden verwezenlijkt door vormen van binnengemeentelijke decentralisatie en deconcentratie verder uit te bouwen. Binnengemeentelijke bestuurlijke decentralisatie zorgt enkel voor een democratische meerwaarde als de gebiedsomschrijvingen beperkt blijven en de organen over reële bevoegdheden beschikken. Nochtans stuit de toekenning van beslissingsbevoegdheid bij de huidige stand van de wetgeving op een aantal juridische bezwaren. Wettelijke en desnoods grondwettelijke hinderpalen moeten op termijn door de nodige initiatieven worden weggewerkt. In afwachting hiervan moet worden gestreefd naar een versterking van de rol van districts- of wijkraden door de impact van de adviesbevoegdheid op gemeentelijk vlak te versterken. De samenstelling van de districtsraden gebeurt bij voorkeur door de organisatie van rechtstreekse verkiezingen in de verschillende districten die samen met de gemeenteraadsverkiezingen kunnen plaatsvinden.

De beleidsbrief bevat veel goede intenties. Om deze reden steunt de SP de in de beleidsbrief aangekondigde hoeveelheid decreten en reglementeringen voor de periode 1995-1999. De haalbaarheid hiervan zal echter grotendeels afhangen van de noodzakelijke samenwerking met de federale overheid. (*Applaus bij de SP en de CVP*)

De voorzitter : De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, wie de beleidsbrief Vlaanderen Sturen doorneemt, merkt dat de minister een deel van de eerstelijnsbekommeringen erkent, die de Vlaamse steden en gemeenten hebben. Zowel de financieringsproblemen als de verdieping van de democratie zijn onze aandacht meer dan waard.

De financiële problemen die de meeste Vlaamse steden teisteren, leggen een zware hypotheek op de werking van de gemeentelijke diensten. Vooral de centrumsteden hebben met zo grote financieringsproblemen te kampen, dat ze niet meer in staat zijn om een efficiënt beleid te voe-

Creyelman

ren. Het Vlaams Regeerakkoord zegt voor de eerste maal dat de middelen van het Gemeentefonds worden gevrijwaard voor zowel de algemene beschikbare geldmassa als voor de thans bestaande verdeelcriteria. De gemeenten kunnen gedurende de volledige zittingsperiode rekenen op een decretaal gewaarborgde basisfinanciering. Dat moet hen toelaten om een meerjarenplanning te voeren. Het Gemeentefonds is een instrument van solidariteit tussen de gemeenten. Er gaan hogere bedragen per inwoner naar gemeenten die een centrumfunctie vervullen en naar armere gemeenten. Concreet betekent dit dat Antwerpen en Gent iets minder dan 43 percent van het Gemeentefonds voor zich nemen, terwijl er nog eens 15 percent naar tien kleinere centrumgemeenten gaat. Bijgevolg gaat reeds 58 percent van de gemeentefondsdotatie naar 12 steden. En toch is dat niet genoeg. Daarom mag het Sociaal Impulsfonds nog eens 4,5 miljard frank verdelen onder steden die een beleidsovereenkomst aangaan met de Vlaamse overheid. Naarmate die overeenkomst wordt uitgevoerd, krijgen zij centen.

Ervaringen uit het recente nog onverwerkte verleden met de voorloper van het SIF, het Vlaams Fonds voor Integratie van Kansarmen, leren ons dat er pas geld wordt vrijgemaakt nadat de gemeenten zich door een onvoorstelbare papierberg hebben geworsteld en nadat zij de meest vrijblijvende en nietszeggende projecten op papier hebben gezet. Binnen de kortste keren wordt dat geld dan in integratieprojecten verkwist en staat er op iedere hoek een straathoekwerker de multiculturele samenleving aan te prijzen. Als ook het SIF zo zal werken, dan is dat eens te meer weggegooid geld en een gemiste kans om de problemen van de steden echt aan te pakken.

Er worden meer dan voldoende middelen aan besteed, zelfs veel te veel. Als men via het Sociaal Impulsfonds de gemeenten zou toelaten een consequent veiligheidsbeleid te voeren en de verloedering van de volkswijken tegen te gaan, dan zouden de gelden van het Sociaal Impulsfonds niet zijn weggegooid. Jammer genoeg, mijnheer de minister, is het aangeboden geld ontoereikend. Als u de 4,5 miljard frank die worden uitgetrokken voor de problemen van al onze centrumsteden vergelijkt met de kostprijs van het Hyatt hotel dat op het Antwerpse Astridplein wordt gebouwd en dat nu al twee miljard frank heeft gekost, dan zegt dat genoeg.

Uit die lage som blijkt maar één ding, met name dat de ernstige financiële problemen waar een aantal steden mee te kampen hebben, niet voldoende ernstig worden genomen. Zonder een kwijtschelding van de schulden – zoals de federale overheid dat in het verleden deed voor Luik en Charleroi – biedt het Sociaal Impulsfonds weinig of geen soelaas voor onze steden.

De gemeenten halen hun inkomsten grotendeels uit belastingen. De opcentiemen op de roerende voorheffing en de aanvullende belastingen op de personenbelasting zijn goed voor een derde van de gemeentelijke ontvangsten. Dit zijn vormen van belastingen die eerst door de federale overheid dienen te worden geïnd.

Die omweg via de federale schatkist schept een aantal genoegzaam gekende problemen : ramingen van te verwachten belastingontvangsten die niet blijken te kloppen en oncontroleerbare en onregelmatige doorstortingen. Een meerjarenplanning wordt ernstig bemoeilijkt en een goed begrotingsresultaat is geen garantie voor een goed rekeningresultaat, zelfs bij een perfecte beheersing van de financiën binnen de gemeente. Ook de informaticaverenigingen die het Ministerie van Financiën doorvoerde, hebben weinig resultaat opgeleverd. We vragen ons af of de verdragingsmanoeuvres trouwens geen vorm van beleid op zijn Belgisch zijn. In ieder geval is ook in dit dossier de meerwaarde van België voor Vlaanderen nihil.

Mijnheer de minister, in het hoofdstuk Verdieping van de lokale democratie lezen we dat u de mogelijkheden laat onderzoeken voor het geven van een juridische basis aan het spreekrecht voor ambtenaren. Laat ons samen hopen dat daar iets van komt, dat zou zonder meer een goede zaak zijn.

Ook het uitbouwen van de één-loket-functie, waarbij de aanvraag van een toelage of tegemoetkoming bij de ene overheid automatisch ook zou gelden bij de andere, is een goede zaak.

Het Sint-Michielsakkoord stelde de regionalisering van de basiswetgeving van de lokale besturen in het vooruitzicht. Mijnheer de minister, u stelt in het kader van die regionaliseringsdiscussie onder andere dat politiek engagement voor iedereen mogelijk moet worden gemaakt. Het kan inderdaad niet langer dat een aantal bevolkingscategorieën zoals werklozen en invaliditeitsuitkeringsgerechtigden feitelijk uitgesloten blijven van een lokaal politiek mandaat.

Mijnheer de minister, u trekt niet langer het voortbestaan van de provincies in twijfel. U stelt zelfs dat ervaringen uit het verleden aantonen dat er nood is aan een bestuursniveau tussen dat van de gemeente en dat van het Vlaams gewest. Het is wenselijk dat er tussen gemeente en gewest een bestuursniveau bestaat, maar met de provincies heeft u vermoedelijk andere ervaringen dan wij. Als u de verdere uitdieping van de democratie, openbaarheid en efficiëntie beoogt, dan is dat zelfs in regelrechte tegenspraak met de werking van de provincie. Een gouverneur wordt door de koning aangeduid – niet verkozen –, weliswaar met inachtnaam van de politieke kleur en een aantal politieke evenwichten. Is dat democratie of feodaliteit ? Deze

Creyelman

aangeduide gouverneur is zelfs geen verantwoording verschuldigd aan de verkozen provincieraad. Hij is tegelijkertijd voorzitter van de bestendige deputatie – met stemrecht. Is dit democratie of feodaliteit ?

De ondemocratische manier waarop op provinciaal niveau beslist wordt, duidt op de herkomst van onze provincies. De historisch-politieke wortels van die provincies gaan terug tot de Franse bezetting toen onze gewesten naar Frans model in negen departementen werden verdeeld. Uiteraard werd die verdeling door het muiertijstaatje België gretig overgenomen, al was het maar om bijvoorbeeld de historische banden met de oude Nederlandse provincies door te knippen. Het kwam de bewindvoerders immers goed uit dat het middenstuk van het oude Brabant werd losgescheurd en vervangen door het departement van de twee Neten, later genoemd naar de belangrijkste stad, Antwerpen. Daardoor sloot het in Rijksnederland gelegen Noord-Brabant niet langer aan op de Zuidnederlandse provincie Brabant.

Het Vlaams Blok vraagt het verdwijnen van de provincies niet alleen op historische gronden of uit historisch ressentiment. Er is een ander en belangrijker gegeven. In Vlaanderen beschikt het gemeentelijk niveau slechts over 8 procent van het bevoegdheidspakket. Ter vergelijking : in een land als Denemarken – qua omvang en bewonersaantal vergelijkbaar met Vlaanderen – beschikken de gemeenten over 40 procent van het bevoegdheidspakket.

Studies hebben nochtans aangetoond dat de modale Vlaming een uitgesproken voorkeur heeft voor het dichtstbijzijnde bestuursniveau. De democratie waarover u het hier en daar in uw beleidsbrief heeft, wordt dus het best gediend door een gevoelige uitbreiding van de gemeentelijke bevoegdheden. Het beleidsniveau dat het dichtst bij de burger aanleunt moet een zo groot mogelijke zeggingskracht hebben.

Vlaanderen mag niet vervallen in de fouten van de oude Belgische staat waar alles centralistisch werd geregeld. Vlaanderen moet zijn administratie dichter bij de burger brengen en moet bijgevolg bevoegdheden naar lagere echelons delegeren. Na afschaffing van de dure provincies kan het middenveld tussen gemeente en gewest perfect worden opgevuld door een gedemocratiseerde vorm van intergemeentelijke samenwerking. Dat zou veel goedkoper kunnen zijn en de samenhang tussen gemeenten die echt met mekaar verbonden zijn, gevoelig verbeteren. Wat die intercommunales betreft, staan er behartigenswaardige dingen in uw beleidsbrief. U wilt eindelijk werk maken van een regelgeving waarin aan de democratische controle op de intercommunales wordt gesleuteld. Dat is zeker niets te vroeg en het Vlaams Blok wacht met enige spanning op concreter nieuws ter zake.

Het streefdoel van uw beleid voor de Brusselse rand is de optimale integratie van anderstaligen waarbij overleg en permanente dialoog centraal staan. Die integratie van anderstaligen via het huidige systeem van de faciliteiten werkte de afgelopen decennia de verfransing in de hand. De Franstaligen zijn alleen maar geïnteresseerd in overleg en dialoog zolang zij nog in een minderheidspositie staan. Eens ze via overleg en dialoog hun doel hebben bereikt – namelijk de verfransing van weer een stuk Vlaams grondgebied – hebben ze lak aan overleg en dialoog. Wat de Brusselse rand nodig heeft, is een doortastend Vlaams beleid. Een beleid van positieve discriminatie ten overstaan van onze eigen mensen. Wat er nodig is in de Brusselse rand, is de uitbouw van een Vlaams sociaal huisvestingsbeleid. De vlucht van de Vlaamse randbewoners naar het platteland rond Brussel op zoek naar goedkopere woningen en gronden is een gekend fenomeen. Het sociaal woonbeleid in de rand moet erop gericht zijn de Vlamingen aan te zetten in hun dorpen te blijven en hen dat vooral financieel mogelijk te maken. Een aantal initiatieven dienaangaande wijzen al in de goede richting. Maar men moet niet alleen de vlucht stoppen, men moet er ook voor zorgen dat Vlamingen naar Brussel en de rand willen terugkeren. Dit kan onder meer door het verlenen van vestigingspremies of door andere financiële voordelen.

In het hoofdstuk Bestuurlijke Reorganisatie houdt u een pleidooi voor een binnengemeentelijke decentralisatie en deconcentratie. U schrijft terecht dat de stedelijke problematiek zich niet laat herleiden tot economische, financiële en demografische factoren. Om de aanspreekbaarheid op gemeentelijk niveau te vergroten, wilt u aan schaalverkleining doen. U wilt dus een aantal fouten uit het verleden – vooral de grote fusiegolf uit de jaren '70 – corrigeren. U wilt beslissingsbevoegdheid toekennen aan districts- of wijkraden en u wilt die zelfs samen met de gemeenteraden laten verkiezen. De vraag is natuurlijk of daar ook de nodige financiële ruimte voor is.

Mijnheer de minister, uw beleidsbrief belooft een aantal verbeteringen aan te brengen in de werking van de lokale besturen en de relatie van die besturen met de bevolking. Of daar echter concreet veel van in huis zal komen, zullen we – gezien de beperkte financiële middelen – moeten afwachten. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de beleidsbrief van de minister draagt de mooie titel Vlaanderen sturen – Lokaal besturen, en kreeg als ondertitel Samen met alle lokale partners werken aan een beter Vlaanderen mee. Het kon niet prachtiger gezegd worden.

Van Vaerenbergh

Ik moet u zeggen dat een van de vorige sprekers heeft gezegd dat deze beleidsbrief vol mooie intenties staat. Dat is inderdaad juist. Ik beaam dat. Ik moet evenwel ook zeggen, mijnheer de minister, dat de weg naar de hel ook geplaveid is met zeer veel goede voornemens. De vraag rijst dan of u met de goede voornemens die u in deze beleidsbrief vooropstelt, ook werkelijk de hemel binnen komt. Is het niet mogelijk dat het allemaal plaveien zijn die de verkeerde richting uitgaan zodat u eigenlijk naar de hel gaat ? De intenties vertolken misschien wel goede ingevingen, maar de realiteit is wel enigszins anders. (*Opmerkingen van de heer Georges Cardoen*) Wel, mijnheer Cardoen, wij geloven nog altijd allebei in de hemel. Wat dat betreft, zitten we zeker op dezelfde golfengte.

Mijnheer de minister, het beste voorbeeld dat u hebt gegeven, is waar u zegt : wij wensen dat pact met de gemeenten. Dat is dus een pact, een overeenkomst van twee gelijkwaardige partners. Gaat u hiermee akkoord, mijnheer de minister ? Uw antwoord hierop is : ja !

Door de plaats van de gemeenten in te nemen bij de discussie over het gemeentelijk personeel, herleidt u hun rol tot nul. Uit hoofde van uw controlerende functie gaat u zelfs de plaats van de gemeenten innemen bij de onderhandelingen met de vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties. Als argument roept u in dat u handelt met toepassing van de federale wetgeving. Mijnheer de minister, ik kan u daarin volgen, maar in die context heeft het geen zin te praten over een pact met de gemeenten.

Tussen woord en daad staan federale wetten. De minister kan daar niets aan doen, maar geeft toch die indruk. Dat zit mij dwars.

De voorzitter : De minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Mijnheer Van Vaerenbergh, zoals u hebt beklemtoond, gaat het hier om een federale wetgeving, waarin ik niet kan ingrijpen. Mij treft geen schuld. Ik zou in grote moeilijkheden komen, als ik 308 partners rond één tafel zou brengen. Dat is geen oplossing. Er worden tussenoplossingen voorgesteld. Zolang de federale wetgeving niet wordt gewijzigd, ben ik onbevoegd.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, ik betwist dat niet. Ik zeg alleen dat u de indruk geeft op dat terrein meer te kunnen doen dan u wettelijk kan.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, u kan de federale regering toch via overleg proberen te overtuigen van de noodzaak om de federale wetgeving aan te passen ? De gemeenten kunnen zo rechtstreekse gesprekspartners worden. Wie kan daar nu bezwaren tegen hebben ?

Minister Leo Peeters : Mijnheer de voorzitter, via overleg trachten we de federale regering niet alleen daarvan te overtuigen, maar openen we ook de discussie over de regionalisering van zowel de gemeente- als de provinciewetgeving. In het regeerakkoord staat uitdrukkelijk dat deze federale materie eigenlijk onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest moet ressorteren. In de commissie is daarover uitvoerig gedebatteerd. Iedereen was het ermee eens en heeft zich ertoe geëngageerd om in afwachting al de basis te leggen voor een Vlaams gemeentebestuur.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, ik heb het voorbeeld van de overlegstructuren aangehaald, waarbij u zelf onderhandelt voor de gemeenten op wier daden u het toezicht moet uitoefenen. U treedt dus in de plaats van deze lokale besturen. Hoewel u gebonden bent door de toepassing van de federale wetgeving, meet u zich deze bevoegdheden toch maar toe. U benadrukt het pact, maar de inhoud ervan is zeer beperkt.

Het grote probleem voor de lokale besturen is op dit ogenblik de recrutering. Wie bestuurt de lokale overheden ? Wie heeft er nog belangstelling voor de uitoefening van een lokaal mandaat ? Dat is één van onze grote uitdagingen. Ik betwist niet dat mandatarissen in grote gemeenten met meer dan 250.000 inwoners een vergoeding mogen ontvangen die geheel of minstens voor de helft in verhouding staat tot hun inzet, hun ijver en hun werkracht, zodat zij hun job op een volwaardige wijze kunnen volbrengen. In de talrijke kleine gemeenten in Vlaanderen die minder dan 10.000 inwoners tellen, rijst een zeer groot probleem : de lokale mandatarissen moeten er veel werk verzetten en lange uren aanwezig zijn. Hun opdracht is vaak zwaarder dan die van mandatarissen in grote steden, omdat ze geen beroep kunnen doen op gekwalificeerd personeel.

In deze zittingsperiode moet men hiervoor een oplossing zoeken, zodat kwaliteitsvolle mensen zich voor het lokale beleid blijven interesseren. Dit is een zeer belangrijke opdracht voor de toekomst. Ik moet toegeven dat uw beleidsbrief met goede voornemens is geplaveid. Ik heb gelezen dat u dit probleem vóór de Vlaamse parlementsverkiezingen van 1999 zult oplossen. Dan zou alles perfect verlopen, ook in Vlaams-Brabant, zelfs waar het gaat om eerbied voor de taal. Een decreet van ex-senator Maes van tientallen jaren geleden stelde al dat iedereen die zich in Vlaams-Brabant met verkiezingen bezighoudt, het Nederlands machtig moet zijn. Maar deze regel wordt met de voeten getreden en geeft aanleiding tot zeer grote discussies. Ik hoop dat u uw belofte zult nakomen.

U belooft ook iets te doen voor de Brusselse rand. Ik heb het bij de bespreking in de commissie niet opgemerkt, maar ik had liever horen spreken over de Vlaamse rand.

Van Vaerenbergh

Want het is onze rand, niet de Brusselse rand. Het is de Vlaamse rand in Vlaams-Brabant.

U hebt ook beloofd iets te doen aan de Gemeentewet. Deze is nu federale materie, maar ze is in het Sint-Michielsakkoord opgenomen en zal gefederaliseerd of gede-federaliseerd worden. In de verslagen van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, die recent een onderhoud hadden met uw federale ambtsgenoot van Binnenlandse Zaken, heb ik gelezen dat die minister blijkbaar niet meer zo happig is op die federalisering. Daarom denk ik dat er enige aandacht aan moet worden geschonken.

Mijnheer de minister, wat mij in deze lokale besturen vooral interesseert, zijn een aantal zaken die u in uw beleidsbrief niet hebt aangekaart. Ik zal er u een paar noemen. Ten eerste : hoe zit het op lokaal vlak, met het stemrecht voor de Europeanen ? Naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van het jaar 2000 zal dit thema aan bod komen in Vlaanderen en in heel België. We moeten daarop zijn voorbereid en een antwoord kunnen geven als het nodig is. Het is een gemengde materie waarin op dit ogenblik zowel het federale als het Vlaamse niveau inspraak hebben. Wanneer de Gemeentewet zal zijn gefederaliseerd, zal alleen Vlaanderen daarvoor bevoegd zijn. Maar we zouden daarover nu al uitsluitsel willen.

Een tweede probleem dat aandacht moet krijgen en dat de laatste tijd – ook in dit Vlaams Parlement – steeds meer aan de orde van de dag is, is de economische macht van de lokale besturen. In het verleden is die altijd onderschat. Denk maar aan de discussies in verband met Telenet Vlaanderen, het Gemeentekrediet van België of de intercommunales. De gemeenten bezitten een potentieel aan financiële mogelijkheden en zeggingskracht. Wanneer deze besturen op een bepaald ogenblik hun economische potentialiteit ook in financieel gewin zouden omzetten, zouden ze – voor zover ze in een syndicaat zouden samenspannen om hun belangen op economisch vlak te vertegenwoordigen – een van de machtigste machtsfactoren in Vlaanderen kunnen worden. En dit ondanks het feit dat men de gemeenten alleen maar als een administratief lokaal gegeven beschouwt.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Wat de heer Van Vaerenbergh aanstipt, is natuurlijk een bijzonder belangrijk punt. Mijnheer Van Vaerenbergh, vindt u zelf dat de gemeenten, naast de dienstverlenende rol die ze vervullen, ook moeten overstappen naar het vormen van een economische en financiële macht ? Vindt u dat dit voor gemeenten past ? Het gaat hier om een fundamentele discussie. We zien de

gemeenten als een overheid die in de eerste plaats voor dienstverlening moet zorgen. U gaat natuurlijk een stap verder. Het komt een beetje overeen met bepaalde evoluties die we vandaag vaststellen. Staat u daarachter als fractie ?

Lokale besturen moeten vooreerst op lokaal vlak besturen. Maar we kunnen vandaag niet het probleem oplossen, dat erin bestaat dat in het verleden de gemeenten blijkbaar in stilte, zonder dat iemand dat wist, economische macht hebben verworven. Die economische macht is eigenlijk nooit ten voordele van de lokale besturen aangewend. Die financiële macht is uitgeoefend op hogere of andere echelons.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Men kan moeilijk stellen dat dit probleem pas vandaag wordt ontdekt. Neem bijvoorbeeld het Gemeentekrediet. We wisten perfect welke aandelen in handen waren van wie. Er was en is wel degelijk de vraag of tijdens de besprekingen elke gemeente zich op dezelfde wijze gedraagt. Maar het is zeker niet zo dat het element van de macht pas vandaag wordt ontdekt. Het is wel cruciaal te weten of er een zekere eendracht wordt ontwikkeld, en welke rol de voogdijoverheid ter zake moet spelen. Het eerste verwijt dat men dan te horen krijgt, luidt dat men betuttelend optreedt ten aanzien van die lokale besturen. We moeten ons dus bezinnen over de beste strategie ter zake.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Ik kan me niet ontdoen van de indruk dat de minister elke gelegenheid aangrijpt om te wijzen op het feit dat hij wil tornen aan de gemeentelijke autonomie. De heer Van Vaerenbergh debiteert een interessant gedachtengoed, waarover veel zou kunnen worden gediscussieerd. En u, mijnheer de minister, antwoordt met een wedervraag waarin een welbepaalde ondertoon verweven zit. Wat denkt u daar echter zelf over, mijnheer de minister ? Vindt u dat er moet en mag worden getornd aan de gemeentelijke autonomie ?

De heer André Denys : Ik vind dat er zich wel degelijk een wijziging heeft voorgedaan. We hebben met Telenet-Vlaanderen meegemaakt, mijnheer de minister, dat de dienstverlening via de gemeentelijke intercommunales een stap verder gaat dan louter dienstverlening. Men zal straks met het kabelnet, waarvan de gemeenten aandeelhouders zijn, niet enkel dienstverlenend optreden. Men zal zich ook op de vrije markt begeven, om te concurreren. Men gaat dus een stap verder. Het is niet meer zoals vroeger ; men zal als risicodragende onderneming optreden. Dat verschilt, zoals ook de heer Van Vaerenbergh benadrukte, met de toestand uit het verleden. Ik vraag me

Denys

bijgevolg af of we geen kader moeten creëren – niet om betuttelend op te treden, maar om af te spreken hoever gemeenten zich wel of niet binnen intercommunales mogen wagen. Dat debat is noodzakelijk, en ik ben tevreden dat de heer Van Vaerenbergh dat hier te berde heeft gebracht.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Mijnheer de voorzitter, als we in dat machts spel een rol willen spelen, dan is het noodzakelijk dat alle gemeenten eenzelfde gedragslijn volgen. De vraag is bijgevolg gesteld over de strategie die we zullen ontwikkelen. En dan gaat het niet om het al dan niet beknotten van de gemeentelijke autonomie. Het gaat daarentegen om het bereiken van een gemeenschappelijke strategie, verdedigd door alle gemeenten. Dat is mijn bekommernis. En dan zal de voogdijoverheid soms moeten zeggen tegen X of Y dat men inderdaad niet maximaal de belangen van de gemeenten verdedigt. In dat geval zal er moeten worden opgetreden. Men kan, in het Gemeentekrediet bijvoorbeeld, niet met 308 verschillende meningen tot een resultaat komen waarbij u macht verwerft. Daar gaat het om.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Ik heb in dit debat willen benadrukken dat de voorliggende beleidsbrief een traditionele beleidsbrief van een lokaal bestuur en een lokale overheid is. Maar er is stilzwijgend een economische macht gegroeid, die tot andere inzichten is gekomen over het lokaal bestuur en de samenwerkingsverbanden. Deze inzichten moeten worden bekeken en beoordeeld. Deze economische macht is ook een financiële macht. Het commercialiseren van een kabelmaatschappij bijvoorbeeld is mogelijk na aanpassing van het decreet. Waar staan we dan ?

De heer André Denys : De gemeenten participeren voor het eerst via de intercommunales in een risicodragende onderneming. U zegt dat men meer economische macht moet verwerven via de gemeenten. Dat betekent dat gemeenten meer risicodragende projecten gaat uitvoeren op de markt. Dat kan verlies of winst opleveren. Telenet Vlaanderen kan bijvoorbeeld mislukken. Wie zal dit verlies dragen ? Gaan we dan geen stap te ver met de gemeenten ? Is dat de functie van de gemeenten ? Moeten we daar geen kader voor creëren ?

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Daar pleit ik voor : we moeten een kader creëren om dat mogelijk te maken. Zoals een particulier een bepaalde som kan bestemmen voor lucratieve zaken, zo moeten ook de gemeenten geld in een pot kunnen stoppen voor dergelijke zaken. Het lokaal bestuur kan dan nog steeds gewoon functioneren. U

gaat in op de grond van het debat, maar ik wou gewoon de aandacht trekken op het feit dat we op een bepaald moment verder zullen moeten gaan dan wat in deze beleidsbrief staat. Deze discussies moeten worden gevoerd niet alleen in de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden maar ook en vooral in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting. De gemeenten en de lokale besturen moeten volwaardige medespelers zijn bij verder decreetgevend werk.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : De wending die deze discussie neemt, verwondert me ten eerste. Dit is toch geen nieuwe materie ? Zeer veel intercommunales hebben meegedaan aan projecten met industriële gebouwen en verkavelingen. De aandeelhouders van deze intercommunales zijn de gemeenten. Ze hebben goede resultaten geboekt omdat ze steeds beroep hebben kunnen doen op het dragen van intercalaire interesten of het krijgen van subsidies van de ene of andere overheid. Daardoor konden ze bestaan en werken. Nu is er een andere trend : door geldgebrek wordt de verantwoordelijkheid verlegd.

Deze verantwoordelijkheid en het risico om verlies te lijden, waar de heer Denys naar verwijst, heeft altijd bestaan. Er zijn in het verleden veel en grote verliezen geweest. Denk maar aan de zuivere intercommunales. De discussie van veertien dagen geleden is weer levendig.

Ik heb de minister daarnet zien ja knikken, en ik denk aan zijn omzendbrieven, de discussie in de regering en het terugfluiten van de minister door de regering. Deze discussie bestond ook in het verleden. Dat potje bleef toen echter toegedekt. De hoge elektriciteitsprijs in dit land is gedeeltelijk te wijten aan het lobbywerk van onder andere de Luikse lobby, om via hoge prijzen de verliezen te dekken. We moeten die risico's vermijden. Beslissingen die we vandaag nemen, kunnen onze opvolgers immers zeer zwaar treffen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik vind het thema heel boeiend. Ik moet u wel zeggen – en daarin verschil ik een klein beetje van mening met de heer Vermeiren – dat er op dat vlak toch steeds een verschil is geweest tussen Vlaanderen en Wallonië. In Wallonië hebben de intercommunales meer economische activiteiten ontplooid.

De heer Francis Vermeiren : Met grote verliezen.

De heer André Denys : Met grote verliezen. De vraag is dus : gaan we sluipend dezelfde weg op ? Ik ben daar bevreesd voor, ik verhuul dat niet : ik vind de intercommuna-

Denys

les immers een weinig democratisch niveau, waar het openbaar belang en het economisch belang met elkaar worden vermengd. Ik vind dat een gevaarlijke weg. We zouden dat debat ten gronde moeten kunnen voeren om op die manier een kader te creëren waarbinnen een en ander moet gebeuren.

Nu gaan we – denk ik persoonlijk – op een sluipende manier de richting uit van het Waalse gewest, waar de intercommunales meer economische macht krijgen. Het is een grijze, gevaarlijke zone, waar de overheid een standpunt moet over innemen. Men moet beslissen op welke domeinen men een en ander kan toelaten. Vandaag ontbreekt een standpunt en is dit fundamenteel debat niet opgenomen in deze beleidsbrief.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer Denys, ik heb willen aantonen dat dit een probleem is dat men hier te berde had kunnen brengen, maar dat blijkbaar toch nog moet worden uitgediept.

Ik wil wat dat betreft nog het volgende aanhalen. Bij de intercommunales, vooral dan die intercommunales die zich bezig houden met distributie, hadden de oprichters de bedoeling dienstverlening te bieden aan de burgers. Dat was het enige dat telde. Door het feit dat ze die dienstverlening georganiseerd hebben stelt men nu vast, na 10 tot 20 jaar, dat ze buiten die dienstverlening en het zuivere nut daarvan voor de burgers eigenlijk een economische meerwaarde hebben gekregen. Ze dienen tot meer dan wat oorspronkelijk de bedoeling was.

Die meerwaarde is enerzijds een economisch gegeven, maar houdt anderzijds ook financiële inkomsten voor de lokale besturen in. Daarom moet er ook groot belang aan worden gehecht, want de intercommunales kunnen inderdaad een oplossing bieden aan een aantal lokale besturen, die op een bepaald ogenblik met financiële moeilijkheden kampen – denken we bijvoorbeeld maar aan de invloed die een en ander heeft op de Maastricht-norm. Als het kan worden gevaloriseerd en geld genereren, zonder dat de macht van de gemeenten vermindert, dan is dat inderdaad een mogelijkheid.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal me hiertoe beperken. Ik zou nog een heel aantal thema's kunnen aanraken, maar dat is voor een volgende maal.

De heer André Denys : De heer Van Vaerenbergh is echter een thema vergeten. Ik heb gelezen dat zijn partij voorstander is van één kieskring voor de komende verkiezing van het Vlaams Parlement.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Inderdaad.

De heer André Denys : Ik heb dat niet gelezen in de beleidsbrief. Nochtans heeft de partijvoorzitter van de heer Peeters daar uitspraken over gedaan.

De voorzitter : Het is niet de beleidsbrief van de heer Van Vaerenbergh die ter discussie staat.

De heer André Denys : Hij somt op wat er ontbreekt.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Ik heb de zeer interessante elementen naar voren gebracht, waardoor ik wist dat u erop zou inpikken.

Tijdens de bespreking in de commissie heeft de minister hierop geantwoord dat dit het vrije initiatief is van iedere politieke partij en ieder individueel parlements lid. Ik had dus reeds een antwoord. Dat is de reden waarom wij desbetreffend een voorstel van decreet ingediend hebben.

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, bij de behandeling van de begroting 1996 werden al tal van aspecten van deze overigens zeer degelijke beleidsbrief besproken. De mogelijkheid die ons thans wordt geboden om deze beleidsbrief in openbare zitting te behandelen, geeft ons de kans om op een aantal elementen van de werking in en van de gedecentraliseerde besturen nader in te gaan.

Een eerste punt dat ik wil bespreken, is de noodzaak tot regionalisering van de basiswetgeving die de organisatie van gemeenten en provincies regelt. Dit is ook een van de eerste hoofdstukken van de discussienota voor een verdere staatshervorming, die momenteel in de commissie voor Staatshervorming wordt besproken. Het uitgangspunt van de discussie is eigenlijk het totstandbrengen van een kwaliteitsvol bestuur. Homogene bevoegdheidspakketten zijn een van de instrumenten om dit te verwezenlijken.

Reeds jaren worden wij geconfronteerd met het feit dat de bevoegdheden over gemeenten en provincies, over de Vlaamse en de federale overheid gespreid ligt. Het Vlaamse Gewest kan bijvoorbeeld instaan voor de financiering van de gedecentraliseerde besturen en voor het administratief toezicht, maar de organisatie en de werking van gemeenten en provincies zelf valt buiten zijn bevoegdheid. De minister-president heeft zelf in een nota die hij in de commissie heeft voorgelegd, erkend dat de juridische bevoegdheid over de lokale besturen op een inconsistente wijze is verdeeld over de federale en de gewestelijke overheid. Dit houdt in dat de lokale besturen vanuit twee overheden met een verschillende en soms tegenstrijdige regelgeving worden geconfronteerd.

Vanderpoorten

U begrijpt, mijnheer de minister, dat een dergelijke situatie niet bevorderlijk is voor een kwaliteitsvol en degelijk bestuur. Daarom is het absoluut noodzakelijk dat het Sint-Michielsakkoord integraal kan worden uitgevoerd, zodat de basiswetgeving voor de lokale en provinciale besturen volledig kan worden toevertrouwd aan de gewesten. Er zijn weinig redenen denkbaar om deze regionalisering, waarover er bij mijn weten over de partij- en de gewestgrenzen heen een grote overeenstemming bestaat, op de lange baan te schuiven.

Het is echter evident dat dit geen eenvoudige opdracht is. Bij een eventuele regionalisering van de basiswetgeving moeten heel wat aspecten in overweging worden genomen : ik denk hier bijvoorbeeld aan de specifieke situatie van het veiligheidspersoneel. Ik durf er op aan te dringen dat de in de beleidsbrief aangekondigde discussie over de krachtlijnen van het Vlaams gemeentedecreet spoedig wordt aangevat. Een dergelijk decreet moet ons immers toelaten de organisatie van het lokaal bestuur op een eigentijdse leest te schoeien en naar eigen inzicht de fundamenteën te bepalen van het bestuur dat ons in het dagelijks leven het meeste raakt.

We moeten daarbij overwegen of het aantal mandaten moet worden vermeerderd of verminderd, of de gemeente als openbaar bestuur voldoende en soepel kan inspelen op de zich in steeds sneller tempo aandienende uitdagingen van deze tijd, of de werking van gemeenteraad en schepencollege voldoende accuraat en doorzichtig verloopt ? Kan het lokale beleidsniveau voldoende zijn stuwende en sturende rol vervullen ? Het zijn allemaal vragen waar wij ons ernstig over moeten bezinnen. We moeten daar niet mee wachten tot de regionalisering van de organieke wetgeving een feit is. Het lijkt me aangewezen om met een grondige voorbereiding te beginnen. Dat zal ons later toelaten om snel en met kennis van zaken tot een eigen Vlaamse decreetgeving te komen.

De gemeente, de basiscel van onze democratie, krijgt meer en meer taken naar zich toe geschoven. De minister van Binnenlandse Aangelegenheden is wel de voogd van de gemeenten, maar alle ministers zien de gemeenten als een bevoorrechte partner voor de uitvoering van hun beleid.

Misschien moeten de gemeenten zich wel geveild voelen door zoveel erkenning. De realiteit is echter wel deze dat vele gemeentehuizen stilaan uit hun voegen barsten ten gevolge van de steeds toenemende werkdruk. Wie kan de vele besluiten, omzendbrieven en aanbevelingen die aan de gemeenten zijn gericht, nog allemaal bijhouden, laat staan ze op een verantwoorde manier toepassen ? Kan het nog langer dat wetgevingen die niet in één editie van het Belgisch Staatsblad kunnen worden opgenomen, zoals

Vlarem, en waar bovendien hooggekwalificeerde specialisten vaak maandenlang aan hebben gewerkt, door de gemeentebesturen van de ene op de andere dag moeten worden toegepast ? Die gemeentebesturen kunnen slechts in beperkte mate, of soms helemaal niet, beschikken over gespecialiseerd personeel. Deze situatie is niet langer vol te houden en zal ongetwijfeld zowel bij de gekozenen als bij de personeelsleden ontmoediging veroorzaken. Anderzijds roepen de opdrachten die de hogere overheden aan de lokale besturen opleggen, bij de bevolking en bij bepaalde groepen verwachtingen op. Ik verwijs hierbij naar het openbaar onderzoek inzake het MINA II-plan.

Besturen wordt steeds ingewikkelder en het is een illusie te denken dat deze evolutie omkeerbaar is. Toch ben ik ervan overtuigd dat het geven van meer en duidelijke informatie, het terbeschikking stellen van informatiepakketten voor de toepassing van complexe wetgevingen en diverse opleidingsmogelijkheden een absolute vereiste vormen om de kwaliteit van het lokaal bestuur in stand te houden.

Bij de start van de huidige zittingsperiode heeft de Vlaamse regering er een erezaak van gemaakt de lokale besturen als echte eerstelijns-overheden te betitelen, ze te beschouwen als bevoorrechte partners waarmee een heus pact kan worden gesloten. Bij de betrokken besturen heeft dit verwachtingen gewekt. Ik doe een oproep, mijnheer de minister, opdat u erover zou waken dat deze verwachtingen zeker niet worden beschaamd.

Ik ben blij dat de commissie voor Bestuurlijke Organisatie haar werkzaamheden al heeft opgestart. Mede op basis van de conclusies van deze commissie zal de bestuurlijke opbouw van Vlaanderen en de specifieke rol daarin van de gemeenten en de provincies, nader worden uitgewerkt. Met name de rol van de provincies zal heel speciaal moeten worden bestudeerd. Bij de voorstelling van de eerste versie van Vlaanderen-Europa 2002, leek het erop dat de provincies in Vlaanderen, een stille, maar ook snelle dood zouden sterven. Intussen zijn er niet veel partijen meer te vinden die het bestaansrecht en het nut van de provincies als intermediair bestuursorgaan in vraag stellen. Men kan niet ontkennen dat er heel wat taken zijn die de inzet vragen van een heleboel mensen en middelen, en waarvoor het financieel onverantwoord zou zijn ze te laten uitvoeren door de individuele gemeenten. Ik vermeld hier onder meer het subregionaal economisch vernieuwingsbeleid, bepaalde aspecten van ruimtelijke ordening, milieu en mobiliteit, en elementen van veiligheid, criminaliteitspreventie en -bestrijding die de gemeentegrenzen overschrijden. In dergelijke gevallen is de provincie inderdaad het meest aangewezen orgaan om verantwoordelijkheid op te nemen. De provincies hebben met name het onmiskenbare voordeel dat het democratisch verkozen instellingen

Vanderpoorten

zijn, waarvan de bestuurders door de bevolking ter verantwoording kunnen worden geroepen. Wie namens de gemeenschap beslissingen wil nemen, moet zich ook aan het oordeel van die gemeenschap onderwerpen. En precies dat wordt door bepaalde betrokkenen op het intermediaire niveau blijkbaar nogal gemakkelijk over het hoofd gezien.

Naar aanleiding van een duidelijke definiëring van de taken van de provincie, zou ik willen pleiten voor een sanering van alle mogelijke instellingen en organen die zich op het bestuurlijke middenveld manifesteren.

Op dit vlak is dringend duidelijkheid gewenst. Er moet zonder aarzelen worden aangegeven welke taken door welk bestuursniveau het best worden behartigd, hoe moeilijk een dergelijk debat ook moge zijn. Het is de taak van het Vlaams Parlement en van de Vlaamse regering om de problemen te detecteren en op te lossen in plaats van ze op de lange baan te schuiven of ze uit de weg te gaan.

Voorts wil ik de aandacht vestigen op het personeelsbeleid in zijn ruimste context. Over het sectoraal akkoord is al heel wat inkt gevloeid. Uit recente gegevens blijkt echter dat vele gemeenten nog niet klaar zijn met de invoering van de in het akkoord vervatte krachtlijnen. Het in de praktijk omzetten van akkoorden blijkt helemaal niet zo eenvoudig te zijn. Het feit dat er heel wat gemeenten achterop blijven, betekent toch dat er aan dit akkoord één en ander schort. Wellicht is dit een les voor de toekomst. De besturen die de voorgespiegelde loonsverhogingen uiteindelijk moeten betalen en de akkoorden op het terrein moeten uitvoeren, dienen bij de onderhandelingen dienaangaande te worden betrokken.

De ontwikkeling van de pensioenen van het gemeentepersoneel vormt een specifiek aspect van de personeelsproblematiek. Tijdens een recente hoorzitting van de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting met de VVSG werd hierover uitvoerig gedebatteerd. Dit dossier kan als een tijdbom worden beschouwd. Prognoses tonen immers aan dat de bijdragevoeten voor het gemeenschappelijk stelsel zullen stijgen van 28,5 percent tot meer dan 35 percent. Dit is vooral het gevolg van de groeiende kloof tussen het aantal contractuele en het aantal statutaire ambtenaren. Indien er niet wordt ingegrepen, dreigt de financiële situatie van heel wat gemeenten en OCMW's onhoudbaar te worden. De financiële problematiek met betrekking tot de pensioenen is dus onder meer te wijten aan de evolutie binnen het totale personeelsbestand. Het statutair personeel vormt niet eens meer de helft van het totale personeelsbestand van gemeenten en OCMW's. Bijgevolg krimpt de basis waarop de pensioenlast via het omslag-

stelsel moet worden gefinancierd. Indien er op het Vlaamse niveau niet wordt ingegrepen om de verhouding tussen statutairen en tijdelijken terug recht te trekken, zal er een onhoudbare situatie ontstaan. Er kan niet worden ontkend dat de pensioensector een federale aangelegenheid is. Dit belet echter niet dat wij onze bekommelingen moeten uiten over de evolutie in dit dossier. Willen we een regelrechte catastrofe vermijden, dan moet er dringend worden ingegrepen. Mijnheer de minister, wordt er overlegd met de federale regering om hiervoor een oplossing uit te werken? Zult u de lokale besturen ertoe aanzetten om meer statutair personeel in dienst te nemen? In vrijwel alle lokale besturen wordt een beroep gedaan op contractuele personeelsleden – gesco's – om taken te vervullen die een permanent karakter hebben en dus eigenlijk het best door statutair personeel worden uitgevoerd. Het is voor de gemeenten goedkoper om met tijdelijk personeel te werken vermits de premie voor gesco's aantrekkelijk is. Men moet echter vooruit durven kijken. De winst die momenteel wordt geboekt door te werken met niet-statutair personeel weegt niet op tegen de moeilijkheden die de huidige personeelsstructuur op termijn zullen opleveren.

Men kan niet ontkennen dat de gemeenten bij hun personeelsbeleid soms soepelheid en knowhow missen.

De heer Francis Vermeiren : In de beweringen van de heer Van der Poorten met betrekking tot het statutair personeel meen ik een ernstige tegenspraak met de huidige trend te ontdekken. Ik ben het gedeeltelijk eens met de visie van minister Van den Bossche om minder ambtenaren en arbeiders voor het leven te benoemen bij gemeenten en bij andere openbare besturen. Men mag uiteraard niet overdrijven. Het kan inderdaad soms voordeliger zijn om contractuele personeelsleden in dienst te nemen, maar men moet ook durven toegeven dat de prestaties van het statutair personeel niet altijd overeenstemmen met de verwachtingen. Ik vraag me af of de heer Van der Poorten de mening van zijn fractie verwoordt. Zijn beweringen zijn immers in tegenspraak met de mening van vele van zijn geestesgenoten en van eminente leden van de Vlaamse regering.

De heer Mark Van Der Poorten : Neen, mijnheer Vermeiren, ik raad u aan nog even naar mijn betoog te luisteren. We pleiten eigenlijk voor een eenheidsstatuut, maatwerk voor de gemeenten. We pleiten niet voor statutaire benoemingen, omdat die enerzijds een verstarring meebrengen en anderzijds op heden een weinig flexibel tuchtstelsel kennen. Uiteindelijk willen wij tot een eenheidsstatuut komen, mede om de pensioenproblematiek op te lossen.

Vele kleine gemeenten beschikken over een grote groep opstellers en klerken met een uiterst beperkte top van on-

Van der Poorten

derbureauchefs en bestuurschefs, vaak met een diploma van het lager of hoger secundair onderwijs die konden promoveren. Deze mensen kunnen de kwaliteit van hun werk niet meer garanderen door de maatschappelijke evoluties, door de uitbreiding van de taken, door de toenemende techniciteit en door de hogere verwachtingen van een mondiger bevolking. Voor taken die reeds een verregaande vorm van specialisatie inhouden, zoals ruimtelijke orde of milieu, moet men vaak werken met mensen van het niveau van klerk of opsteller. Zij doen ongetwijfeld hun best, maar met het oog op een kwaliteitsvol bestuur schieten zij vaak tekort. Vooral de dienstverlening en het beleidsvoorbereidend, conceptueel werk lijden hieronder. Vele hier aanwezige mandatarissen van kleine en middelgrote gemeenten herkennen dit. Het personeelsbeleid van een lokaal bestuur nu zou de resultante moeten zijn van de ontwikkelde visie op de maatschappelijke opdracht van het lokaal bestuur. Zowel de bevolking als de hogere besturen verwachten meer van dat lokaal bestuur.

Moeten we als oplossing niet evolueren naar een gemeentelijk eenheidsstatuut ? De vorming van een personeelsfonds moet door de overheid worden betaald met de middelen die nu naar de verschillende arbeidscircuits gaan. Tegelijkertijd zou een dergelijke mogelijkheid ook het begin van een oplossing voor de pensioenproblematiek kunnen betekenen.

Mijnheer de minister, als ik goed ben ingelicht, zou u op 8 mei, overmorgen dus, het Protocol over het Kwalitatief Intersectoraal Akkoord 1995-1996 ondertekenen.

De voorzitter : Mijnheer Van Der Poorten, u bent reeds vijf minuten over tijd. Wilt u afronden ? Elke fractie heeft vijftien minuten gekregen.

De heer Mark Van Der Poorten : Ik hoop, mijnheer de minister, dat u rekening zal houden met mijn opmerkingen over het personeelsbeleid, namelijk dat de gemeenten enig maatwerk behoeven. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik zal kort zijn. De wegen naar de hel zullen inderdaad goed geplaveid zijn, mijnheer Van Vaerenbergh. Ik geloof ook dat we samen in de hemel kunnen komen. In ieder geval als ik vertrek met de twee pajotters die zo actief zijn in deze commissie. De heer Demeulenaere heeft terecht gewezen op de financiële problemen. We doen een aantal voorstellen en moeten afwachten wat dit geeft. U wijst op de noodzaak om het personeelsbeleid te her bekijken. We zijn volop bezig met de evaluatie van de krachtlijnen.

Wat de arbeidsherverdeling betreft, proberen we concrete maatregelen te treffen en een aantal mogelijkheden te creëren. U mag dit niet zomaar afwijzen. We proberen in de loop van deze en volgende maand iets concreets uit te werken. Jullie moeten afwachten wat het wordt.

Ik ken de situatie in Koekelare niet zo goed. Het is aan te bevelen dat u me daarover informeert. Een volksraadpleging vergt een meerderheid in de gemeenteraad. Hier speelt de democratie een rol. Naar ik veronderstel, wenst u die niet af te bouwen.

De voorstellen inzake de provincies-stadsgewesten zijn in de werkzaamheden van de commissie voor Bestuurlijke Organisatie vervat. Daarover hebben we een afspraak met de commissie, met de voorzitter van de commissie en met het Parlement.

De heer Logist haalde de pensioenproblematiek aan. Dit is inderdaad een probleem. We gaven opdracht tot een studie die moet uitmaken hoe dit binnen de RSZ-PPO kan worden aangepakt. We verkeren in een vrij nadelige situatie ten gevolge van het huidige gebrek aan statutaire aanwervingen. Er is een consensus om dit ten gronde te bekijken. De heer Logist wees ook op de problematiek van de financiële doorstorting. Terecht stelde hij dat er goede afspraken moeten worden gemaakt met het federale niveau. Dat geldt trouwens ook voor de regionalisering van de gemeentewet en de provinciewet. In de commissie Staatshervorming vatten we de discussie nu al aan. De minister-president beschouwt dit als een prioritair punt. Binnen deze zittingsperiode zullen we het nodige doen om klaar te staan met een Vlaams gemeentedecreet en zo mogelijk ook een Vlaams provinciedecreet.

De rand rond Brussel kwam eveneens ter sprake. Er bestaat een afspraak dat de sociale huisvestingsmaatschappijen worden ingeschakeld in de problematiek waarin de inspanningen van Vlabinvest onvoldoende succes opleveren. Voor de zes faciliteitengemeenten en de drie aanvullende gemeenten – Overijse, Hoeilaart en Tervuren – streven we naar een aantal criteria. Tegelijkertijd zal ik de sociale bouwmaatschappijen daar maximaal op laten inspelen. Samen met de minister-president nemen we één globaal initiatief. We stellen hier ook een uitbreiding voor naar de categorie van herkomst. Dat bleef tot op heden beperkt tot de betrokken gemeenten zelf. Nu stellen we een uitbreiding voor tot de gemeenten die grenzen aan Brussel hoofdstad. Die zullen eveneens worden betrokken in deze regeling. Dat is een belangrijke vooruitgang. De heer Vermeiren verwees hier ook al naar.

U bent terecht bekommerd om de syndicale onderhandelingen en de problematiek van de federale wetgeving. We moeten bekijken hoe we daarvoor een oplossing kunnen vinden. U hoeft mij er niet van te overtuigen dat men in

Peeters

kleine gemeenten tot een herwaardering van de gemeentemandataris moet komen. Onze commissie moet daar heel concreet werk van maken. Ik reikte een aantal mogelijkheden aan in deze beleidsbrief. Iedereen moet de kans krijgen op een volwaardige manier aan politiek te blijven doen. Dat is heel essentieel voor onze democratie.

U hebt dan die interessante discussie, die we ongetwijfeld nog zullen voeren, in verband met het machtslement aangebracht. Ik heb daar tegelijkertijd gewezen op wat altijd mijn aanvoelen en wat mijn probleem is in dergelijke dossiers. Als minister, met een gedeeltelijke voorgedij, moet ik daar optreden ten aanzien van een aantal betrokkenen. Ik denk dat we dit toch eens heel algemeen moeten bekijken. We moeten inderdaad een stukje machtsstrategie uitbouwen, die nieuw is voor gemeentemandatarissen. Nieuw, in elk geval wat betreft de uitdaging die moet worden aangegaan. Het probleem op zichzelf is niet nieuw, wel de uitdaging en de manier waarop hiervoor een oplossing kan worden uitgewerkt.

Voor één kieskring hebt u zelf in mijn plaats geantwoord en hebt u ook initiatieven aangekondigd. Ik laat een aantal dingen inderdaad zeer graag aan de wijsheid van dit parlement over. Ze moeten daar dan maar een debat over houden. Het is in ieder geval niet in het regeerakkoord opgenomen dat ik in dit verband een initiatief zou moeten nemen. Ik zal dan ook geen enkele garantie geven dat ik dit zal doen, integendeel. Het parlementaire initiatief is altijd vrij, en ik zou zeggen : gelukkig ook maar dat het bestaat.

De heer Van der Poorten bracht hier een heel sterk pleidooi, verwijzend naar de minister-president. Ik heb er even naar verwezen, wat de regionalisering van de gemeentewetgeving betreft. Ik heb verwezen naar die Schrikkelnota. Ik heb tegelijkertijd ook gezegd dat we in dit verband een initiatief zouden nemen. U hebt ook gewezen op de moeilijkheidsgraad van deze opdracht. Het zal inderdaad een zeer moeilijke opdracht zijn, maar ik denk dat we hierover toch een grondig debat moeten voeren en initiatieven ter zake moeten ontwikkelen.

Het volgende dat u hebt gezegd, is eigenlijk gericht tot een van mijn collega's. U hebt gezegd dat men te veel taken naar de gemeenten doorschuift. Ik kan u daar voor een aantal gevallen wel gelijk in geven. Het is echter wel belangrijk dat veel taken naar de gemeenten gaan. De gemeente staat immers het dichtst bij de mensen en kan het gemakkelijkst informatie geven. Ik denk dat we er oog voor moeten hebben dat daar toch ook iets tegenover staat. Ik heb daarnet even verwezen naar de heffingen op leegstand en de manier waarop we de gemeente vergoeden voor de medewerking die ze wil verlenen. Ik denk

dat we daar in de toekomst zeker aandacht moeten voor hebben.

De mandatarissen herwaarderen was ook een van uw bekommernissen, tegelijkertijd met de commissie voor Bestuurlijke Organisatie. Daar zijn dus concrete afspraken over gemaakt.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik denk dat ik hiermee misschien niet op alle vragen heb geantwoord, maar u zult heel wat antwoorden terugvinden in het verslag. Ik denk dat de discussie in de commissie nog iets diepgaander is geweest dan hier. Die formule lijkt me misschien iets meer aangewezen, maar het heeft toch een aantal mogelijkheden aangereikt om een aantal collega's nu ook mee te slepen in het debat, zoals bijvoorbeeld de heer Denys.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Ik had zonet de bedoeling om de minister te onderbreken, maar u hebt me toen niet het woord gegeven. Dat was in feite een goede zaak, mijnheer de voorzitter. De minister is toen namelijk doorgegaan op het gedachtengoed Vlabinvest. Hij weet dat dit mijn stokpaardje is geworden. Hij weet dat ik eigenlijk graag zou zien dat de kredieten die bij de minister-president terechtkomen, naar de minister van Huisvesting gaan. De minister zegt vandaag dat daaromtrent een kentering is. Hij zegt dat men inderdaad overweegt om eindelijk de mogelijkheden uit te breiden.

Er zijn dus nog vele mogelijkheden, want indien het waar is wat men mij zegt, staat men na 6 of 7 jaar nog altijd nergens. Men zegt me dat de voorstellen die geformuleerd zijn, eigenlijk weer in de koelkast gestopt zijn. Ik verwijs hierbij naar de idee van de huurcheque, die we daarnet hebben vooropgesteld. Mijnheer Van Vaerenbergh heeft gelijk – samen met zovele anderen – als hij zegt dat er dringend moet worden opgetreden. We menen dan dat daar een mogelijkheid bestaat om met een decreet, waar u innoverend zou kunnen werken en waar u onze samenwerking zou kunnen krijgen, zeer vlug tot resultaten te komen.

Bovendien – en dat is belangrijk – zijn die kredieten voorhanden. We discussiëren dikwijls over zaken die niet mogelijk zijn, waar men geen budgettaire mogelijkheden heeft, maar hier is een mogelijkheid tot oplossing van een probleem en ontbreekt er alleen goede wil. Ik hoop dan ook, mijnheer de minister, dat u de kracht zult vinden binnen de regering om die wil door te voeren. Ik hoop ook dat u van uw collega's in dat dossier de zegen zult krijgen om die oplossing – waar wij al enkele jaren voorstander van zijn – ook door te voeren.

De heer Marc Van Peel : Mijnheer de voorzitter, in het licht van de nieuwe mogelijkheden of moeilijkheden van

Van Peel

de intercommunales waarover de heren Denys en Vermeiren het daarnet hadden, zou ik graag van de minister vernemen binnen welk tijdsbestek wij het ontwerp-decreet over de intercommunales mogen verwachten. Deze problemen kunnen immers alleen via dit nieuwe decreet worden opgelost. Van dit decreet was overigens reeds sprake tijdens de vorige regeerperiode.

Minister Leo Peeters : Mijnheer de voorzitter, de eerste krachtlijnen werden destijds uitgetekend door minister Kelchtermans. Over deze tekst is destijds in de sector nogal wat ongerustheid ontstaan. Het is uiteraard geen gemakkelijke sector.

De problematiek van de intercommunales zou ik eerst nog even willen laten bekijken door de commissie voor Bestuurlijke Organisatie. Tegen het einde van dit jaar mag de regering een voorontwerp van decreet verwachten. De commissie zal eerst echter een aantal niveaus moeten aflijnen. Op grond van de conclusies wordt dan het voorontwerp voorbereid. De commissie heeft ook beloofd om een aantal tussentijdse rapporten uit te brengen. Dit laat een eerste discussie toe. Ik herinner me nog levendig de reacties waarmee minister Kelchtermans destijds had af te rekenen bij de bekendmaking van de krachtlijnen.

De heer Julien Demeulenaere : Mijnheer de minister, ik stel vast dat u op de hoogte bent van het amendement van de heer Happart, dat werd goedgekeurd. Dat neemt niet weg dat noch u, noch de regering tot nog toe enige reactie tegen dat initiatief hebben ontwikkeld. Dat initiatief is nochtans reeds tien dagen oud. Aan tijd ontbrak het dus niet.

Minister Leo Peeters : Mijnheer Demeulenaere, deze zaak kwam zopas aan de orde in de Senaat. Pas als ze daar volledig is afgehandeld, kunnen we optreden.

We kunnen de wil tonen om ons in de aangelegenheden, die aanhangig zijn bij een andere assemblée, te mengen. Persoonlijk ben ik daartegen niet gekant, maar de autonomie van die assemblée is nog steeds een grondwettelijk feit. Als we het na grondig onderzoek nodig zouden achten, kunnen we uiteraard optreden.

Dit is een vrij algemene discussie die reeds lang aan de gang is. De collega die naast u zit, kan u daarover perfect inlichten. De toewijzing van de medebewindstaken en de uitoefening van het toezicht erop, vormen een oud discussiepunt. Aangezien het toezicht door twee verschillende niveaus wordt uitgeoefend, is er een permanente bron van tegenstellingen. Zodra we de definitieve beslissing van de Senaat kennen, zullen we ons standpunt bepalen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, ik wil nog even ingaan op de opmerking van de heer Vermeiren in verband met de patsituatie bij Vlabinvest. Naar uw zeggen mag er vrij snel een kentering worden verwacht. Zou die kentering nog in de loop van dit jaar plaatsvinden ?

Minister Leo Peeters : De leden van de commissie weten dat. U zou zich door uw fractie kunnen laten informeren. Ik heb altijd gesteld dat men Vlabinvest op zich niet kan laten functioneren. Het is een waardevol initiatief, maar tegelijkertijd moeten we de lokale actoren hier maximaal op laten inspelen.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de minister, men kan toch niet van een waardevol initiatief spreken, als er na zeven jaar nog niets is gebeurd.

De voorzitter : Mijnheer Vermeiren, u moet minister Peeters de gelegenheid geven te antwoorden op de vraag van de heer Van Nieuwenhuysen.

Minister Leo Peeters : Ik denk dat niemand de bedoeling ervan betwist. Men kan toch niet beweren dat het niet waardevol is dat we als concept iets proberen te doen aan de versterking van de Vlaamse rand. Daar was iedereen het over eens. Alleen krijgt men die lokale actoren natuurlijk niet ten volle op gang. Wat ontbreekt nog ? Men moet de sociale bouwmaatschappijen, die er toch wel zijn, kunnen betrekken bij een dergelijke aanpak. Zij die de ervaring op het terrein hebben en over alle mogelijke middelen en instrumenten beschikken, moeten we daar ook op kunnen laten inspelen.

Van bij het begin heb ik me als minister van Huisvesting ter beschikking gesteld. Ik wil me ook ten volle inzetten om mee de kaart van Vlabinvest te trekken. Ik vraag niet dat de kredieten van minister-president Van den Brande naar mij worden overgeheveld. Dat is niet echt belangrijk. Ik vind dat ik vanuit sociale huisvesting een stukje moet investeren in de Vlaamse rand. We moeten immers een aantal accenten kunnen leggen.

U zult het me vergeven, maar ik maak zelf ook een beetje deel uit van die rand. Ik ken dus de problematiek en weet op welke manier erop moet worden ingespeeld. Ik heb daarom gepleit voor een zekere heroriëntering van mijn beleid, maar ook van mijn middelen.

Er is nu een principieel akkoord tussen de verschillende gesprekspartners om dit op eenzelfde manier te doen. Daarbij kunnen we aanvullend werken. Ik denk dat dit binnen een paar maanden ook echt concreet vorm zal krijgen. We moeten nu de instanties de kans geven om daaraan te werken. Het is een zeer belangrijke aanvulling

Peeters

voor de bestaande maatregelen. Dit ontbrak nog in het dossier. We moesten ook de interesse uitbreiden wat de betrokken groep betreft. Het zou gaan over personen die afkomstig zijn uit een tweeëntwintigtal gemeenten uit de Vlaamse rand. Op dat moment wordt het een heel ernstig instrumentarium. Zolang het zich tot de zuivere faciliteitengemeenten beperkt, kon men dit instrumentarium niet echt op gang brengen. We proberen het nu dus op grotere schaal te organiseren, zodat een aantal maatschappijen automatisch interesse zullen tonen om eraan mee te werken.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Nee)*

Het debat is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn we aan het einde van onze werkzaamheden gekomen.

Wij komen morgenmiddag om 14.00 uur opnieuw bijeen om met minister Peeters het belangrijke ontwerp van decreet betreffende het Sociaal Impulsfonds te bespreken.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 17.41 uur.*
